

ZAKON Br. 05/L-037

O POREZU NA DODATU VREDNOST

Skupština Republike Kosova;

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja

ZAKON O POREZU NA DODATU VREDNOST

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Svrha**

1. Ovim zakonom uređuje se sistem poreza na dodatu vrednost (PDV) na teritoriji Republike Kosovo.

2. Ovaj zakon je u skladu sa Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost (Direktiva 2006/112/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost u vezi sa periodom sprovođenja sporazumima poreza na dodatu vrednost primenjivom u radio i televiziji, uslugama i nekoliko usluga koja se snabdevaju električnim načinom (Direktiva 2006/138/EC), Direktivom o određenim privremenim odredbama koje se tiču stope poreza na dodatu vrednost (Direktiva 2007/75/EC), Direktivom u vezi sa mestom snabdevanja usluga (Direktiva 2008/8/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost radi borbe protiv fiskalne evazije u vezi sa transakcijama unutar zajednice (Direktiva 2008/117/EC), Direktivom u vezi sa smanjenim normama poreza na dodatu vrednost (Direktiva 2009/47/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost po pitanju fiskalne evazije u vezi sa uvozima (Direktiva 2009/69/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost (Direktiva 2009/162/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost, u vezi sa opcionim i privremenim zahtevom mehanizma povraćaja vezano sa snabdevanje određenim uslugama (Direktiva 2010/23/EC), Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost po pitanju pravila o fakturisanju (Direktiva 2010/45/EC) i Direktivom o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost, u vezi sa trajanjem obaveze da bi se poštovala jedna standardna minimalna norma (Direktiva 2010/88/EC) .

**Član 2
Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **PAK** - Poreska administracija Kosova;

1.2. **PDV**- Porez na dodatu vrednost koji obuhvata apliciranje opšteg poreza u potrošnji za robu i usluge, koji je tačno proporcionalan sa cenom robe i usluga. PDV se izračunava sa ovom cenom prema apliciranoj normi, obavezuje se u različitim fazama proizvodnje, raspodele i životnog ciklusa trgovine robe i usluga i koji se na kraju prenosi na krajnjem potrošaču;.

1.3. **Direktor** – Generalni Direktor Poreske Uprave Kosova;

1.4. **Pravo in rem** – je pravo koje pruža njegov vlasnik za korišćenje i dobijanje koristi nepokretne imovine. Oblici prava in rem su usufukt, dugoročni lizing i ostala slična prava, kao što su regulisana važećim zakonodavstvom. Hipoteka i teret se ne smatraju kao pravo in rem;

1.5. **Kapitalna dobra** - dobra kao što su oprema ili mašine koja se koriste za proizvodnju drugih roba ili pružanje usluga obezbeđivanje oporezivim iznosom jednakim ili većim od hiljadu (1.000 €) evra. Kao kapitalna dobara treba da se smatraju i one usluge koje imaju slične karakteristike sa onima koje se pripisuju kapitalnim dobrima ukoliko ukupni troškovi ovih usluga premašivaju iznos od dvadeset hiljada (20.000 €) evra;

1.6. **Opipljiva imovina** – svaka imovina koja obuhvata kao što sledi:

1.6.1. kamate na nepokretnu imovinu;

1.6.2. prava in rem koje daju onima koji raspolažu tim pravima jedno pravo za korišćenje nepokretne imovine; i

1.6.3. akcije ili kamate jednake akcijama koja daje raspolagaću de jure ili de facto pravo vlasništva ili raspolaganja nepokretnom imovinom, ili deo druge nepokretne imovine.

1.7. **Neopipljiva imovina** - patenti, autorska prava, licence, ekskluzivna prava i druga imovina koju čine samo prava a nemaju fizički oblik;

1.8. **Razmatranje** – bilo koje delovanje ili akt odustajanja u vezi sa snabdevanjem robom ili uslugama, i/ili treba da uključi svaki iznos koji je naplativ, ili robu ili usluge koje su primljene kroz barter transakcije;

1.9. **Barter transakcija** - transakcija koja obuhvata dve stranke, s jednom strankom koja pruža dobara, uslugu ili kapital, osim gotovine na drugoj strani u zamenu za robu, usluge ili sredstvo, osim gotovine;

1.10. **Privredna delatnost** - svaka delatnost proizvođača, trgovaca, odnosno davalaca usluga, uključujući delatnost rudarstva i poljoprivrede kao i delatnosti zanatstva. Stalno korišćenje opipljive i neopipljive imovine posebno radi ostvarivanje prihoda označava privrednu delatnost;

1.11. **Poslodavac** - bilo koje lice koje isplaćuje plate, u kojima spadaju:

1.11.1. javni organ;

1.11.2. poslovna organizacija;

1.11.3. stalna nerezidentna jedinica kao što je definisano u zakonodavstvu o Porezu na Prihode Korporacija;

1.11.4. jedna nevladina organizacija;

1.11.5. jedna međunarodna organizacija;

1.11.6. jedna strana vlada; i

1.11.7. jedno fizičko lice koje isplaćuje plate u toku poslovanja na Kosovo;

1.12. **Zaposleni** - fizičko lice, koji je povezan sa poslodavcem radnim ugovorom ili drugim pravnim oblikom i koje stvara odnos zaposleni-poslodavac i koje se tiče radnih uslova, plaćanju i obaveze poslodavca, nezavisno da li posao obavlja prema ugovoru, nekom drugom poslovnom sporazumu, odnosno da li postoji pisani ili nepisani sporazum. U zaposlene spadaju svi javni zvaničnici i članovi izvršnih, predstavničkih i pravosudnih organa.

1.13. **Sa boravištem na Kosovu** – lice koje ima mesto biznisa ili fiksnu jedinicu, ili u nedostatku ovog mesta biznisa ili fiksne jedinice, ima stalno boravište ili gde obično živi na Kosovu.

1.14. **Derogacija** - znači nesprovođenje ili izuzetak od opšteg pravila ili standarda odredbi ovog zakona;

1.15. **Rabat** - popust isplaćen kupcu nakon što se dogodila transakcija. Primeri uključuju ukupne ili delimične ponovno plaćanje novca od strane prodavca za vraćenu robu ili za ne prilagođavanje sa kvalitetom robe;

1.16. **Popust** - odbitak iz spiska ili oglašenu cenu neke robe ili usluge koja je dostupna korisnicima u specifičnim uslovima. Primeri uključuju popust u gotovinu, popust za brza plaćanja, popust za obim, trgovački popust;

1.17. **Fiskalni elektronski uređaj (Fed)** - u smislu ovog zakona, pojam "Fiskalni Elektronski uređaj" uključuje takve elektronske uređaje fiskalnih registarskih kasa, kao i elektronske uređaje prodajnih mesta koji su licencirani i ovlašćeni od strane nadležnih organa Ministarstva Financije da budu prepoznate kao fiskalizovane. Takvi uređaji koriste elektronske razvijene memorije integrirane u registar kase ili u razvijene sisteme osnovane na kompjuteru za registrovanje transakcije prodaje, njihovo printiranje putem fiskalnih printera i njihove certificiranje putem fiskalnih uređaja za elektronsko potpisivanje i sličnim uređajima. Fiskalni elektronski uređaj se koristi za izdavanje fiskalnih faktura prihoda. Takvo izdavanje fakture prihoda ne zavise od načina plaćanja gotovinsko plaćanje, plaćanje kreditnom karticom ili bilo koji drugi ekvivalentni instrument plaćanja kao što je ček;

1.18. **Refundacija za vraćenu robu** - refundacija ukupne ili delimične prodajne cene jednog artikala, koji se vraća nakon što je njegova prodajna cena evidentirana u PEF u skladu sa ovim zakonom;

1.19. **Keš back** – je bankarski instrument kojim klijent nakon kupovine robe, iskorištava njegovu debitnu karticu za plaćanje kupljene robe, a istovremeno omogućuje povlačenje gotovine iz njegovog računa kroz kasu. Ove dve operacije se obavljaju jednom karticom za plaćanje;

1.20. **Izlazni porez** - PDV u snabdevanjima oporezivog lica odnosno zalihe koja izvozi oporezivo lice;

1.21. **Umanjivi porez** - podrazumeva:

1.21.1. obavezu PDV-a ili uplaćeni PDV na Kosovu koji plaća poreski obveznik na nabavljenu oporezivu robu ili usluge od drugog poreskog obveznika; i

1.21.2. obavezna ili plaćeni PDV na uvezenu robu na Kosovu;

1.22. **Oporeziva isporuka** - isporuke roba i usluga na osnovu svake privredne delatnosti koja se odvija na Kosovu, a koja nije izuzeta isporuka;

1.23. **Izuzeta isporuka** - svaka nabavka robe i usluga na osnovu svake privredne delatnosti obavljene na Kosovu za koju oporezivano lice – dobavljač nema pravo da tereti sa PDV potrošača ili kupca;

1.24. **Entitet**- podrazumeva:

1.24.1. korporacija ili druga poslovna organizacija koja ima status pravnog lica, kako je definisano u zakonodavstvu o poslovnim organizacijama;

1.24.2. poslovna organizacija koja radi sredstvima u društvenoj svojini;

1.24.3. nevladina organizacija; i

1.24.4. stalna jedinica nerezidentnog lica;

1.24.5. definicija entitet ne uključuje lično poslovno preduzeće ili partnerstvo.

1.25. **Lice** - bilo koje fizičko, pravno lice ili subjekat a za svrhe PDV-a uključuje partnerstvo i grupu lica;

1.26. **Pravno lice** – korporacija, odnosno druga poslovna organizacija sa statusom pravnog lica kako je definisano u Zakonu o poslovnim organizacijama i drugog važećeg zakonodavstva na Kosovu;

1.27. **Partnerstvo** - opšte i ograničeno partnerstvo koje nije pravno lice prema Zakonu o poslovnim organizacijama i koji, u normalnim uslovima, proporcionalno dele udeo kapitala, prihoda, dobiti i gubitka među njenim partnerima;

1.28. **Nevladina organizacija na Kosovu** - svaka organizacija koja je registrovana kao nevladina organizacija shodno važećem zakonodavstvu o registraciji i funkcionisanju nevladinih organizacija na Kosovu;

1.29. **Grupa lica u vezi sa PDV** - fondaciju osnovanu od strane lica čiji je zajednički cilj obavljanje posebne poslovne delatnosti, uključujući i konzorcijum, ali isključujući partnerstvo;

1.30. **Trenutak opterećenja sa PDV** - radnja kojom se ispunjavaju potrebni zakonski uslovi za zaduživanje PDV;

1.31. **Opterećenje sa PDV** - kada PAK shodno ovom zakonu, stekne pravo da od poreskog obaveznika traži isplatu PDV, iako se vreme plaćanja poreza može produžiti;

1.32. **Poreska faktura** - faktura ili drugi dokumenat koji je zatražen u Poglavlje 15 ovog zakona, koji izdaje oporezivo ili ne oporezivo lice oko nabavke robe i usluga;

1.33. **Kreditna nota** - dokument koji je poreski obveznik izdavao primaocu roba ili usluga nakon izdavanja poreske fakture, u cilju namirenja, gde iznos poreza nametnut tom poreskom fakturom prevazilazi stvarnu obavezu PDV-a za tu oporezivu nabavku;

1.34. **Nota zaduženja** - izdati dokument, zbog namirenja, od oporezivog lica primaocu roba ili usluga nakon izdavanja poreske fakture, ili drugi dokumenat koji služi kao faktura, gde je iznos PDV-a nametnut tom poreskom fakturom je manji nego stvarna obaveza PDV-a za tu oporezivu nabavku;

1.35. **Fiskalni kupon** - dokument koji ima neka, ali ne i sva obeležja fakture koje se odnose na Poglavlje XV ovog zakona, prema tome ne može da se koristi kao evidencija za pravo umanjenje umanjenog poreza PDV-a koji se odnosi na Poglavlje XIII ovog zakona;

1.36. **Izvoz** - roba koja izlazi sa Kosova. Izvoz takođe označava skladištenje robe u slobodnoj zoni ili u carinskoj proceduri ili aranžiranja koja imaju isti efekat;

1.37. **Uvoz, uvožen, uvoženje** - roba koja ulazi na Kosovu. Uvoz takođe označava stavljanje robe u slobodan promet iz slobodne zone na Kosovo ili carinske procedure ili aranžiranja koja imaju isti efekat;

1.38. **Jedinstven carinski dokument** - dokument koji ima oblik utvrđen carinskim zakonodavstvom koji se koristi unutar strukture trgovine robom sa trećim državama uključujući procedure carina povezane sa ovom trgovinom. Carinska procedura, carinska aranžiranja, carinski magacini, i druga carinska terminologija kao slobodne zone, privremena deponiranja, režim odbijana, unutrašnja i spoljašnja obrada, ponovni uvoz, međunarodni transport i drugo označava ono što je utvrđeno u važećem carinskom zakonodavstvu;

1.39. **Promet, Ukupne isporuke** - isporuke od strane jednog lica i uključuje oporezivu i oslobođenu nabavku kako je to definisano ovim zakonom;

1.40. **Usufrukt** - je pravo lica (plodouživaoca) da uživa predmet koji je u vlasništvo drugog lica, uz obavezu očuvanja i održavanja istog; i

1.41. **Oporezivo lice** – svako lice koje obavlja svoju privrednu aktivnost kao što se referisalo članom 4. ovog zakona.

Član 3

Predmet oporezivanja

1. PDV treba da se nametne u skladu sa odredbama ovog zakona, na:

1.1. isporuka robe i usluga za dobit unutar Republike Kosovo od oporezivog lica koji, kao takav, deluje kako je to regulisano u članu 4. ovog zakona; i

1.2. uvoz robe na Kosovu.

POGLAVLJE II

OPOREZIVA LICA

Član 4

Oporeziva lica

1. Oporezivo lice je svako lice koji je registrovan i traži da se registruje za PDV, i koji samostalno bavi poslovnom delatnošću u Kosovo, redovno odnosno neredovno, nezavisno rezultata poslovne delatnosti. Svaka aktivnost proizvođača, trgovaca ili lica koja isporučuju usluge, uključujući aktivnosti rudnika ili one iz poljoprivredne delatnosti, smatra se "Privredna aktivnost". Korišćenje opipljive i neopipljive imovine radi ostvarenja prihoda posebno one u redovnoj osnovi, smatraju se privredne delatnosti.

2. U stavu 1. ovog člana značenje izraza "na samostalan način" izuzima iz PDV-a zaposlena ili druga lica dok su povezana sa poslodavcem ugovorom o zaposlenju ili drugim obaveznim zakonskim aktom koji uspostavlja odnose zaposleni poslodavac a koji se odnosi na uslove rada, isplatu i odgovornosti poslodavca.

3. U smislu ovog člana, ne smatra se oporezivanim licem svaka neprofitabilna organizacija za isplate koje je dobila od članarine, ukoliko imaju takve fondove, grantove, dobivene donacije za ciljeve neprofitabilnog delovanja organizacije, u skladu sa važećim Zakonom o neprofitabilnim organizacijama, s izuzetkom kada ta organizacija ima isplate kao rezultat privrednog delovanja.

4. Organi međunarodnih organizacija, strane države i njihove agencije, ne bi trebalo da se tretiraju kao oporeziva lica u vezi sa sličnim aktivnostima ili transakcijama ili identične sa onim spomenutim u stavu 1. ovog člana pored primanja isplate u vezi sa tim aktivnostima. Ali, agencije stranih država, treba da se tretiraju oporeziva lica u vezi sa tim aktivnostima ili transakcijama, kada njihova tretiranja ili transakcija u njihovim državama može da se dovodi do toga da se aktivnosti razvijeni od oporezivog lica.

Član 5

Javni autoriteti

1. Autoriteti na centralnom i lokalnom nivou i ostali organi uređeni zakonom, ne treba da se smatraju kao oporeziva lica u vezi sa aktivnostima ili transakcijama u kojima se angažiraju kao javni autoriteti i onda kada prikupljaju namete, takse, doprinose ili isplate u vezi sa tim aktivnostima ili transakcijama.

2. Ukoliko Autoriteti na centralnom i lokalnom nivou i ostali organi zakonom, angažiraju se

na aktivnostima ili transakcijama definisana na Aneksu Br. 1. ovog zakona, u vezi sa ovim aktivnostima ili transakcijama, treba da se smatraju kao oporezivana lica, pod uslovom da ove aktivnosti se ne obavljaju na veoma niskom stepenu u meri u kojoj su zanemarljivi ili se ne obavljaju od fizičkih ili pravnih lica, gde takva lica ne bi bila obavezna da se registriiraju za PDV, kao što se odnosi na članu 6. ovog zakona.

Član 6.

Opšti propisi u vezi sa zahtevom za registrovanje i izdavanje Uverenja o registraciji

1. Svako lice koja ispunjava sve uslove, definisana o oporezivom licu, referisano u članu 4. ovog zakona, zahteva se da bude registrovano za PDV, ukoliko unutar kalendarske godine prelazi obrt od trideset hiljada (30.000 €) evra. Samo deo isporuke kao rezultat prekoračenja praga, uzeće se u obzir radi naplativosti PDV-a.

2. Kada se lice registruje za PDV, PAK, tom oporezivom licu daje Uverenje registracije koja sadrži ime, njegov fiskalni broj i registarski broj poreskog obveznika registrovan za PDV i adresu/adrese u kojima lice obavlja poslovnu delatnost. Original odnosno uvereni primerak uverenja registracije, objavi se u vidnom mestu biznisa gde javnost uočava i lakše pročitava. Format uverenja registracije treba da bude takva kako se predviđa od PAK-a.

3. Fizičko lice koja se bavi istom ili drugom poslovnom delatnošću i ima više mesta unutar Kosova gde obavlja privrednu delatnost, za potrebe ovog zakona treba da se identifikuje jednim individualnim i registarskim brojem za PDV. Kada fizičko lice se registruje za PDV jednim ličnim identifikacionim brojem, PAK treba da izda uverenje registracije kako je to utvrđeno stavom 2. ovog člana, koja sadrži ime, fiskalni i registarski broj poreskog obveznika za PDV i adresu ili adrese mesta u kojima razvija biznis.

4. Partnerstvo i grupisanje lica za ciljeve ovog zakona treba da se identifikuje jednim registarskim brojem za PDV. Radi naplate obaveza i uživanje prava utvrđene ovim zakonom, partneri ili članovi grupe lica, treba da određuju jednog partnera predstavnika odnosno člana predstavnika. Kada partneri i članovi, još nisu registrovani za PDV, tada mogu da izaberu da se registruju za ove ciljeve pre registracije partnerstva ili grupe lica.

5. Lica koja ne stanuju na Kosovo, treba da se registruju za PDV od početka poslovne delatnosti na Kosovo. Takva oporezivana lica koja ne stanuju na Kosovo, treba da imenuje svog poreskog predstavnika kako je referisano u stavu 5. člana 52. ovog zakona. Takvo oporezivo lice treba registrovati u njeno ime i ime njenog poreskog predstavnika u roku od pet (5) dana posle imenovanje poreskog predstavnika i pre početka poslovne delatnosti na Kosovu. Ipak, oni nisu obavezni da se registruju, ukoliko oni obavljaju snabdevanja nad primaoca koji je obavezan da plati PDV prema članu 52. podstav 1.2. i 1.3. ovog zakona, ali još uvek će se smatrati oporezivanim licem.

6. PAK treba da ga tretira kao da je bio registrovan za potrebe PDV-a, svako lice koja nastavlja da razvija poslovnu delatnost, oporezivog lica koji je umro, bankrotirao ili nije u stanju da razvija poslovnu delatnost, od dana u kojoj je oporezivo lice umrlo, bankrotirao ili nije u stanju da obavlja poslovnu delatnost, dok drugo lice se ne registruje.

7. Strana lica koja obavljaju privrednu delatnost na Kosovu, smatraju se oporezivim licima od početka obaljanja privredne delatnosti na Kosovu.

8. Stalna jedinica nerezidentnog lica je oporezivo lice od početka privredne delatnosti na Kosovu.

Član 7

Obavezna registracija – obaveza da komunicira izmene podataka registracije

1. Svako lice, osim ako nije drugačije regulisano ovim zakonom, je obavezna da se registruje od momenta prekoračenja obrta, kako je referisano u stavu 1. člana 6. ovog zakona i treba da saopštava PAK u roku od petnaest (15) kalendarskih dana momenta kada je stvorena obaveza za registrovanje. Registracija stupa na snagu datuma prekoračenja obrta.
2. Svako lice koja nije na vreme saopštilo i nije na vreme registrovano, treba prinudno da se registruje od PAK-a, sa retroaktivnim efektom od dana prekoračenja praga kako je utvrđeno u stavu 1. člana 6. ovog zakona.

Član 8

Dobrovoljna registracija

1. Svako lice koja ispunjava uslove iz člana 4. ovog zakona, ali ne ispunjava uslove prema članu 6. ovog zakona, ima pravo da bira za registraciju i za to treba da obaveštava PAK.
2. PAK, će takvo lice efektivno registrirati od trenutka podnošenja zahteva, ako lica koja podnosi zahtev, ispunjava uslove iz člana 4. ovog zakona.
3. Dobrovoljno registrovani poreski obveznici podležu istim pravilima oko izmena i prestanka delatnosti kao oporeziva lica registrovani u skladu sa članom 6. ovog zakona.

Član 9

Brisanje iz registra

1. Svako registrovano oporezivo lice, može zatražiti od PAK-a, anuliranje registracije za ciljeve PDV-a, ako njihov ukupan promet tokom zadnje kalendarske godine je bio ispod praga referisan u članu 6. ovog zakona. Brisanje iz registra stupa na snagu dva (2) meseca od dana podnošenja zahteva, ukoliko se usvaja od PAK-a.
2. Oporeziva lica ne mogu da se brišu od registra PDV-a najmanje jedne (1) kalendarske godine nakon godine registriranja.
3. Svako registrovano oporezivo lice, obavezno je tražiti brisanje iz registra od dana prestanka delatnosti. Ono je dužno obavestiti PAK u roku od petnaest (15) dana od prestanka njegove aktivnosti. Brisanje iz registra stupa na snagu danom prestanka delatnosti.
4. PAK može poništiti registraciju oporezivog lica registrovanog za svrhu PDV, kada to lice ne ispunjava propise ovog zakona. PAK je dužno obavestiti lice i da obrazloži za takvu odluku.
5. Ministar privrede i finansije donosi podzakonski akt radi utvrđivanja procedure za sprovođenje članova 7. 8. i 9. ovog zakona. Ovim podzakonskim aktom se takođe propisuju i posebna pravila za utvrđivanje praga za kategoriju lica čiji se promet u većini slučajeva sastoji iz izuzetih isporuka.

POGLAVLJE III OPOREZIVE TRANSAKCIJE

Član 10 Isporučivanje robe

1. Isporučivanje robe označava transfer prava raspolaganjem materijalnom imovinom kao vlasnik.

2. Pored transakcija iz stava 1. ovog člana, svaka sledeća od njih smatraće se snabdevanje robe, kao što sledi:

2.1. Transfer vlasništva imovine u odnosu isplate kompenzacije:

2.1.1. nalogom javnog autoriteta;

2.1.2. u ime javnog autoriteta; ili

2.1.3. u skladu sa važećem zakonodavstvu.

2.2. Aktuelan transfer robe po osnovu ugovora o zakupnini na određeni rok, ili prodaja robe prema uslovima produžetka, koja predviđa da u normalnim uslovima slučajeva vlasništvo treba da se vrši transfer najkasnije naplatom poslednje rate. Ministar Finansija može doneti pod zakonski akt o procedurama aplikacije ovog pod stava.

2.3. Transfer robe prema ugovoru, pod kojom treba vršiti naplatu provizije u kupovinu, odnosno prodaji.

3. Mešane isporuke:

3.1. isporuka usluga uključenih na snabdevanje robe, je deo isporuke robe.

3.2. isporuka usluga uključena na uvoz robe, je deo uvoza robe.

4. Predaja određenih građevinskih radova kao isporučivanje robe koja se reguliše podzakonskim aktom donošen od Ministra Finansija.

5. Za potrebe ovog zakona, kao materijalna imovina se tretiraju kategorije u nastavku:

5.1. električna energija, gas, grejanje, osveženje ili slično;

5.2. Pravo in rem koje su date nositelju prava korišćenja nad nepokretnom imovinu i akcija u vezi sa nepokretnom imovinom koje daje ovom nositelju pravo na vlasništvo ili raspolaganje nepokretnom imovinom ili njenog dela.

Član 11

Korišćenje poslovnih sredstava za neposlovne namene

1. Korišćenje robe od oporezivog lica koja su deo sredstva njegovog biznisa, za privatne svrhe ili njenog osoblja, ili slobodno raspolaganje tim sredstvima ili uopšte iskorišćavanje u druge svrhe od biznisa, treba smatrati kao isporučivanje robe za dobit, gde je PDV potpuno ili delimično umanjen na ovu robu ili njihovog sastavnog dela.
2. Korišćenje robe za biznis kao uzorak ili poklon sa malom vrednošću ne treba smatrati kao isporučivanje robe za dobit.
3. Ministar finansija donosi podzakonski akt za primenu ovog člana.

Član 12

Korišćenje robe za potrebe biznisa pod određenim okolnostima odbitaka PDV-a

1. Korišćenje od strane oporezivog lica za potrebe njegovog biznisa, proizvođačke robe, izgrađene, izvedene, prerađene, kupljene, ili uvezene u kursu tog biznisa, gde PDV na tu robu nije potpuno umanjeno, kao da su uzete od drugog oporezivog lica, smatra se kao isporuka robe za dobit.
2. Korišćenje robe od oporezivog lica za potrebe aktivnosti u neoporezive oblasti, gde PDV u toj robi postane celokupno ili delimično umanjeno prihvatanjem ili iskorišćavanjem u skladu sa stavom 1. ovog člana, smatraju se kao isporuke robe za dobit.
3. Osim slučajeva iz člana 13. ovog zakona, držanje robe od oporezivog lica, ili od njegovog naslednika, kada je on prestao da obavlja poslovnu oporezivu delatnost, gde PDV u toj robi postane celokupno ili delimično umanjeno prihvatanjem ili iskorišćavanjem u skladu sa stavom 1. ovog člana, takođe smatraju se kao isporuka robe za dobit.

Član 13

Transfer biznisa

1. U momentu transfera od oporezivog lica bilo za dobit ili nedobit, ili kao doprinos za kompaniju svim sredstvima ili deo tih sredstava, nema isporučivanje robe.
2. Lice, kome se sredstva transferišu, treba da se smatra kao naslednik prenosioca i ne treba da se tereti sa PDV-om u tom transferu, pod uslovom da naslednik prenosioca je oporezivo lice koji je registrovan ili je obavezan da se registruje za potrebe PDV-a. Prenosilac i onaj koji prima transfer, treba da obaveštava PAK za njihove ciljeve za sprovođenje ovog člana najmanje trideset (30) dana pre transfera.
3. Svaka neisplaćena obaveza i pravo prenosioca, u vezi preneti sredstava, predviđena ovim zakonom pre momenta transfera, postaje obaveza ili pravo primaoca transfera.
4. Ministar Finansija donosi podzakonski akt za regulisanje procedura i pravila za primenu ovog člana.

Član 14

Isporučivanje usluga

1. Isporučka usluga podrazumeva svaku transakciju koja ne predstavlja isporučivanje robe.
2. Isporučke usluga, pored ostalog, sastoji se i od jednog od sledećih transakcija:
 - 2.1. davanje nematerijalne imovine, bez obzira da li podleže dokumentu stvaranje nosioca vlasništva;
 - 2.2. obaveza da se uzdrže od nekog akta, ili toleriše akt ili situaciju;
 - 2.3. pružanje usluga zavisno od:
 - 2.3.1. naloga javnog autoriteta;
 - 2.3.2. u ime javnog autoriteta; ili
 - 2.3.3. na osnovu pozitivnih odredbi važećeg zakonodavstva.
3. Obezbeđivanje usluga kanalizacije, prikupljanje smeća i zemljište uz nadoknadu od strane opštinskih ili javnih organa.
4. Obezbeđivanje robe, uključujući isporuke snabdevanja, je deo isporučke usluga.

Član 15

Korišćenje poslovnih sredstava za neposlovne namene

1. Korišćenje robe koja je deo sredstva biznisa, od oporezivog lica ili njenog osoblja za ličnu korist, ili uopšte za druge namene od onih iz svog biznisa, gde PDV za tu robu je bila potpuno ili delimično umanjena smatraju se kao isporučka robe za dobit.
2. Obezbeđivanje usluga bez naknade od oporezivog lica za lično korišćenje ili njeno osoblje, ili uopšte za druge potrebe od one iz njegovog biznisa, takođe smatraju se kao isporučka robe za dobit.

Član 16

Korišćenje samo-isporučenih usluga u poslovne svrhe

1. Obezbeđivanje usluga od oporezivog lica za potrebe njenog biznisa, kao da je isporučivanje od nekog drugog oporezivog lica, gde PDV u toj usluzi neće biti potpuno umanjen, treba da se smatra kao isporučivanje usluga za dobit.
2. Građevinski poslovi, popravke, u vezi sa korišćenom nepokretnom imovinom ili koja će se koristiti za postojeću ili buduću privrednu delatnost ili izvršenu bez naknade od oporezivog lica ili njegovo osoblje za sebe, treba da se tretira kao usluga za dobit.
3. Ministar Finansija usvojiti podzakonski akt za primenu ovog člana.

Član 17

Usluge u vezi transfera biznisa

Kod isporuke usluga oko transfera biznisa takođe treba da se sprovode propisi člana 13. ovog zakona zamenom isporučivanja robe sa isporučivanjem usluga.

Član 18

Pružanje usluga u njegovo ime ali na račun drugog lica

Kada oporezivo lice delovanjem u njegovo ime ali u korist drugog lica, učestvuje u isporučivanju usluga, treba da sam primi i da sam vrši isporučivanje ovih usluga.

POGLAVLJE IV

MESTO OPOREZIVIH TRANSAKCIJA

Član 19

Mesto snabdevanja robe

1. Kada roba nije otpremljena ili transportovana, mesto snabdevanja smatra se da je mesto gde je roba postavljena u trenutku isporučivanja.

2. mesto snabdevanja robe sa transportom se utvrđuje kao u nastavku:

2.1. kada je roba otpremana ili transportovana od snabdevača, potrošača ili trećeg lica, mesto isporučivanja smatra se da je mesto gde je roba postavljena u trenutku početka otpremljena ili transportovanja robe za potrošača;

2.2. kada roba otpremljena ili transportovana od snabdevača, potrošača ili trećeg lica, instalira ili montira, sa ili bez testiranja, od ili na račun potrošača, mesto snabdevanja smatra se da je mesto gde je roba instalirana ili montirana.

3. Mesto isporuke robe na palubama aviona ili vozova se određuje kao u nastavku:

3.1. kada je roba isporučivana u palubama brodova, aviona ili vozova za vreme transporta putnika je unutar teritorije Kosova ukoliko polazna tačka transporta putnika je na Kosovo;

3.2. u slučaju povratnog putovanja, faza povratka treba da se smatra posebnim deom transporta.

4. Mesto isporuke prirodnog gasa i električne energije kroz distributivni centar se određuje kao u nastavku:

4.1. u slučaju isporuke gasom preko sistema distribuiranja prirodnog gasa ili električne energije za oporezivog trgovca, mesto isporučivanja smatra da je mesto gde trgovac postavljao njen biznis ili mesto gde mu je fiksna jedinica gde se vrši isporučivanje robe, ili u nedostatku tog mesta biznisa ili fiksne jedinice, mesto gde mu je stalno boravište ili gde obično stanuje. U smislu ovog podstava "oporezivi trgovac" podrazumeva oporezivo lice gde njegova glavna aktivnost oko isporučivanja gasa i električne energije je preprodavanje ovih proizvoda a potrošnja od njega samog je nezapaženo.

4.2. u slučaju snabdevanja gasom sistemom distribuiranja prirodnog gasa i električnom energijom, gde takvo snabdevanje nije uključena u podstavu 4.1. ovog člana, mesto snabdevanja treba da je mesto gde potrošač efektivno potroši i koristi robu.

4.3. kada celokupan ili deo gasa ili električne energije nije efektivno potrošen od potrošača, nepotrošena roba smatra se da je potrošena i korišćena na mestu gde je potrošač postavljao svoj biznis ili gde mu je fiksna jedinica u kojoj se vrši isporuka robe. U nedostatku takvog mesta biznisa ili fiksne jedinice, smatra se da potrošač koristi i potroši robu na mesto stalne adrese ili mesto gde obično stanuje.

5. Ministar Finansija donosi podzakonski akt radi utvrđivanja mesta isporuke robe u slučajevima kada nekoliko lica stupe u transakcije za istu robu i kada roba tokom transporta ili pošiljke se kreće direktno od prvog dobavljača do zadnjeg korisnika.

Član 20

Mesto isporučivanja usluga

1. Mesto pružanja usluga oporezivanom licu koje deluje kao takvo treba biti mesto gde je primaoc osnovao svoje poslovanje. Ali u slučaju da se ove usluge pružaju nekoj fiksnoj jedinici oporezivanog lica koje je smešteno na mestu različitim od mesta gde je osnovano poslovanje, mesto pružanja usluga treba da bude mesto na kome se nalazi ova fiksna jedinica. U nedostatku mesta osnivanja ili mesta fiksne jedinice, mesto pružanja usluga treba da bude mesto gde oporezivano lice koje prima ove usluge ili ima stalnu adresu ili obično živi.

2. Izuzeće od stava 1. ovog člana:

2.1. pružanje usluga u vezi sa nepokretnom imovinom: Mesto pružanja usluga, u vezi sa nepokretnom imovinom, uključujući i usluge stručnjaka i agenata prodaje imovine, obezbeđivanje ugostiteljskom smeštaja ili smeštaja u sektorima sa sličnim funkcijama kao što su kampovi za odmor ili mesta formirana za korišćenje kao mesta kampovanja, davanje prava za korišćenje nepokretne imovine i usluge pripreme i koordinacije građevinskih poslova, kao usluge arhitekata i firmi koje pružaju nadgledanje na mestu, je mesto gde je nepokretna imovina smeštena.

2.2. mesto pružanja prevoza putnika je mesto gde je polazište prevoza;

2.3. mesto pružanja usluga će biti mesto gde se zapravo odvijaju dešavanja, kao u nastavku, u vezi sa:

2.3.1. usluge u vezi sa ulaznicama za kulturna, umetnička, sportska, naučna, obrazovna ili slična dešavanja, kao sajmovi i izložbe, i u vezi sa pomoćnim uslugama koje se odnose na dozvolu ulaska;

2.3.2. usluge u vezi sa kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim, obrazovnim, zabavnim ili sličnim aktivnostima, kao sajmovi i izložbe, uključujući i pružanje usluga organizatorima takvih aktivnosti i pomoćnih usluga u vezi sa odgovarajućim uslugama;

2.4. mesto pružanja usluga restorana ili pružanja usluga ishrane različitih od onih koje se obavljaju fizički na palubama aviona ili vozova tokom dela operacije prevoza putnika na Kosovu, će biti mesto gde se fizički obavljaju usluge;

2.5. mesto kratkoročnog davanja u zakup transportnih sredstava će biti mesto gde se zapravo transportna sredstva stavljaju na raspolaganje klijentu. Za ciljeve ovog podstava "kratkoročno" podrazumeva kontinuirano posedovanje ili korišćenje transportnih sredstava tokom perioda ne dužeg od trideset (30) dana i u slučaju brodova ne duže od devedeset (90) dana;

2.6. Mesto započinjanja operacije transporta gde se fizički obavlja pružanje usluga restorana ili pružanja usluga ishrane na palubama aviona ili vozova tokom dela operacije transporta putnika obavljenih unutar Kosova.

3. Mesto pružanja usluga licima koja se ne oporezuju će biti mesto gde je dobavljač osnovao svoje poslovanje. Međutim, ukoliko ove usluge pruža fiksna jedinica dobavljača koja se nalazi na mestu različitom od mesta gde je dobavljač osnovao svoje poslovanje, mesto pružanja ovih usluga će biti mesto gde je smeštena ova fiksna jedinica. U nedostatku mesta osnivanja ili mesta fiksne jedinice, mesto pružanja usluga će biti mesto gde dobavljač ima stalnu adresu ili gde obično stanuje.

4. Izuzeće od stava 3. ovog člana:

4.1. pružanje usluga u vezi sa nepokretnom imovinom: mesto pružanja usluga, u vezi sa nepokretnom imovinom, uključujući i usluge stručnjaka i agenata prodaje imovine, obezbeđivanje hotelskog smeštaja ili sektorima sa sličnim funkcijama kao kampovi za odmor ili mesta osnovana za korišćenje kao mesta kampovanja, davanje prava za korišćenje nepokretne imovine i usluge pripreme i koordinacije građevinskih poslova, kao usluge arhitekata i firmi koje pružaju nadgledanje na mestu, je mesto gde je nepokretna imovina smeštena;

4.2. mesto obavljanja prevoza putnika je mesto polaska prevoza;

4.3. mesto pružanja usluga prevoza robe je mesto polaska prevoza;

4.4. mesto pružanja usluga će biti mesto gde se zapravo odvijaju dešavanja kao u nastavku, u vezi sa:

4.4.1. usluge u vezi sa ulaznicama za kulturna, umetnička, sportska, naučna, obrazovna ili slična dešavanja, kao sajmovi i izložbe, i u vezi sa pomoćnim uslugama koje se odnose na ulaznice;

4.4.2. usluge u vezi sa kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim, obrazovnim, zabavnim ili sličnim aktivnostima, kao sajmovi i izložbe, uključujući i pomoćne usluge u vezi sa odgovarajućim uslugama;

4.5. mesto usluge je mesto gde se fizički obavljaju usluge:

4.5.1. u vezi sa pružanjem usluga restorana ili pružanja usluga ishrane različitih od onih koje se obavljaju fizički na palubama aviona ili vozova tokom dela operacije prevoza putnika na Kosovu;

4.5.2. u vezi sa pomoćnim transportnim aktivnostima, kao: utovar, istovar, prenos i slične aktivnosti;

4.5.3. u vezi sa poslovima i procenama pokretne imovine.

4.6. mesto kratkoročnog davanja u zakup transportnih sredstava će biti mesto gde se zapravo transportna sredstva stavljaju na raspolaganje klijentima – primaocima. Za ciljeve ovog podstava “ kratkoročno” podrazumeva kontinuirano posedovanje ili korišćenje transportnih sredstava tokom perioda ne dužeg od trideset (30) dana i u slučaju brodova ne duže od devedeset (90) dana;

4.7. mesto pružanja usluga restorana ili snabdevanja hranom koja se fizički obavljaju na palubama aviona ili vozova tokom operacije prevoza putnika na teritoriji Kosova će biti na polazištu operacije prevoza putnika;

4.8. mesto pružanja usluga pruženih na elektronski način, koje su iznete u Aneksu II, a koje se pružaju licima koja se ne oporezuju na Kosovu ili licima koja imaju stalnu adresu ili obično stanuju na Kosovu od strane oporezivanog lica koje je zasnovalo svoje poslovanje van teritorije Kosova ili se tamo nalazi njegova stalna poslovna jedinica koja pruža usluge ili kada u nedostatku mesta poslovanja ili fiksne jedinice ovo lice ima stalnu adresu ili obično stanuje van teritorije Kosova, će biti mesto boravka oporezivano g lica ili mesto na kome to lice ima stalnu adresu ili gde obično stanuje. Kada dobavljač usluga i klijent komuniciraju putem elektronske pošte, ova pružena usluga se ne treba automatski shvatiti kao usluga koja je pružena na elektronski način.

4.9. Mesto pružanja usluga u nastavku, oporezivanom primaocu koji boravi ili ima stalnu adresu ili obično stanuje van teritorije Kosova će biti mesto boravka lica na kome ono ima stalnu adresu ili gde obično boravi:

4.9.1. prenos i određivanje autorskih prava, patenata, licenci, trgovačkih marki i sličnih prava;

4.9.2. usluge reklamiranja;

4.9.3. usluge savetnika, inženjera, savetničkih firmi, advokata, knjigovođa i ostale slične usluge, kao i obrada podataka i obezbeđivanje informacija;

4.9.4. obaveza potpunog ili delimičnog uzdržavanja od obavljanja poslovne delatnosti ili prava iznetih u ovom članu;

4.9.5. bankarske, finansijske ili osiguravajuće transakcije, uključujući i ponovno osiguranje, sa izuzetkom pozajmljivanja sefova;

4.9.6. snabdevanje osoblja;

4.9.7. davanje u zakup opipljive pokretne imovine, isključujući sva transportna sredstva;

4.9.8. obezbeđivanje pristupa i transporta ili transmisije preko sistema distribucije prirodnog gasa i električne energije i obezbeđivanje drugih usluga u direktnoj vezi sa ovim;

4.9.9. telekomunikacione usluge;

4.9.10. usluge radio i televizijskih emisija;

4.9.11. usluge pružene na elektronski način, posebno onih iznetih u Aneksu II. Kada dobavljač usluga i klijent komuniciraju putem elektronske pošte, ova pružena usluga se ne treba automatski shvatiti kao usluga koja je pružena na elektronski način.

4.10. Mesto pružanja usluga u vezi sa telekomunikacionim uslugama i uslugama radio emisija na Kosovu, ukoliko se ove usluge pružaju licima koja se ne oporezuju a koja su osnovana na Kosovu ili licima koja imaju stalnu adresu ili obično stanuju na Kosovu od strane oporezivanog lica koje je osnovalo svoje poslovanje van teritorije Kosova ili se tamo nalazi njegova stalna poslovna jedinica koja pruža usluge ili u nedostatku mesta poslovanja ili fiksne jedinice ovo lice ima stalnu adresu ili obično stanuje van Kosova;

4.11. mesto pružanja usluga licima koja se ne oporezuju, od strane posrednika koji deluje u ime i za interes nekog drugog lica će biti mesto gde je obavljena osnovna transakcija prema ovom zakonu.

5. kako bi se izbeglo dvostruko oporezivanje, ne oporezivanje ili narušavanje konkurencije, Ministar Finansija, u vezi sa uslugama ili nekim od usluga za koje se mesto pružanja uređuje ovim članom.

Član 21

Mesto uvoza robe

1. Mesto uvoza robe je na Kosovo, ukoliko roba porekla iz drugih teritorija se puste u slobodan promet na teritoriji Kosova.

2. Izuzeće od stava 1. ovog člana:

2.1. preko derogiranja iz stava 1. ovog člana, gde pri ulasku na Kosovo, roba koja nije u slobodnom prometu uspostavlja se u nekih od aranžmana Carine, kao: carinski magacini ili slični carinski aranžmani ili pod privremenim aranžmanima uvoza uz potpuno oslobađanje carinskih obaveza, ili prelaznim aranžmanima, mesto uvoza te robe treba da je na Kosovo, gde prestaje pokriće robe ovim aranžmanima i situacijama;

2.2. slično tome, kada pri ulasku na Kosovo, roba koja je u slobodnom prometu postavljaju se u nekim od ovih aranžmana ili situacijama referisana u podstavu 1. stava 2. ovog člana, mesto uvoza treba da je na Kosovo, gde prestaje pokriće robe ovim aranžmanima ili situacijama;

2.3. Ministar Finansija donosi ovaj podzakonski akt za sprovođenje ovog člana.

POGLAVLJE V

MOMENAT NASTAJANJA OBAVEZA I OPOTEREĆIVANJE SA PDV

Član 22

Momenat nastajanja opterećenja i opterećivanje sa PDV za nabavku robe i usluga

1. Trenutak opterećenja treba da se dešava i PDV postane opterećeno kada se vrši isporuka

robe i usluga.

2. Izuzeće od stava 1. ovog člana, specifična pravila u slučaju uzastopnih pregleda računa ili nastupajućih isplata su kao u nastavku:

2.1. kada imamo uzastopno preglede račune ili uzastopne naplate, isporuka robe drugačije od one davanje pod kirijom robe za određeni period ili od prodaje robe pod uslovima odgađanja, kako je referisano u podstavu 2.2. stava 2. člana 10. ovog zakona ili isporuka usluga treba da se smatra da je završeno završetkom perioda za koju se povezuju pregledi računa ili naplata;

2.2. uzastopna isporuka robe i usluga u toku vremenskog perioda treba da se smatra da je završeno u razmaku od mesec dana;

2.3. dugoročne ugovore, uključujući građevinske dugoročne ugovore i dugoročne ugovore o instalacijama treba ih smatrati zaključenim:

2.3.1. U mesecu izdavanja situacije, ali ne kasnije od mesec dana nakon izdavanja situacije u slučajevima kada se tehnički prijem radova vrši kasnije;

2.3.2. U slučajevima kada se tokom godine izda jedna ili više situacija, na kraju godine se zahteva da se izda situacija, koja će se zasnovati na realno merenje izvedenih radova; ili,

2.3.3. Ako se tokom godine ne izda nijedna situacija, onda na kraju godine nastaje obaveza za opterećenje PDV-om na osnovu realnog merenja izvedenih radova.

3. U svrhe ovog člana, primljene isplate ili izdavanje računa se uređuje kao u nastavku:

3.1. Kada se isplata izvrši ili je izvršena na računu pre nabavke robe i usluga, PDV treba da postane opterećena po prijemu isplate i u primljenom iznosu;

3.2. Kada se faktura izdaje pre nabavke robe i usluga, PDV postaje opterećena u trenutku izdavanja fakture.

4. Izuzetak je, kod slučaja nabavke robe i usluga referisane u članove 11, 12, 15 i 16 ovog zakona, PDV postane opterećena u poreskom periodu dešavanja trenutka nastanka obaveze.

Član 23

Trenutak opterećenja i opterećivanje sa PDV-om za uvoz robe

1. Trenutak opterećenja treba da se desi i PDV treba da postane opterećen kada se roba uvozi.

2. Izuzetak od stava 1. ovog člana:

2.1. roba koja ulazi na Kosovo, koja nije u slobodnom prometu postavlja se u nekom od aranžmana ili situacijama referisana u članu 35. ovog zakona, prelazne procedure Carine ili pod privremenim aranžmanima uvoza uz totalno oslobađanje od carinskih obaveza, ili pod spoljašnjim prelaznim aranžmanima, momenat opterećenja treba da dešava i PDV

postane opterećena samo kada roba prestane da bude pokrivena od ovih aranžmana ili situacija;

2.2. kada uvezena roba podlegne carinskim obavezama, treba da se dešava trenutak opterećenja i PDV postane opterećivana;

2.3. važeći propisi koja regulišu carinske obaveze, sprovode se od trenutka utovara i trenutka kada PDV postane opterećena za uvezenu robu koja ne podleže carinskim obavezama na Kosovu.

2.4. za robu koja se postavlja pod privremenom procedurom uvoza uz delimično oslobađanje od carinskih obaveza, nastaje trenutak stvaranja obaveze i PDV će postati opterećena, samo kada roba prestane da bude pokrivena ovom procedurom.

POGLAVLJE VI OPOREZIVI IZNOS

Član 24

Oporezivi iznos za isporuku robe i usluga

1. Oporezivi iznos za isporuku robe i usluga se određuje kao u nastavku:

1.1. u vezi sa isporukama robe i usluga, drugačije od onoga što je referisano u stavove 2. i 3. ovog člana, oporezivi iznos treba da obuhvata sve što predstavlja dobiveni dobit ili koji se uzima od snabdevača, u povraćaj snabdevanja od potrošača ili trećeg lica, uključujući subvencije direktno povezane sa cenom nabavke;

1.2. ako je isporuka za dobit u novcu, njena vrednost treba da bude jednaka iznosu dobiti;

1.3. ako isporuka se vrši za dobit koja nije novac ili ne sastoji se u potpunosti od novca, njena vrednost treba da se uzima prema otvorenoj tržišnoj ceni snabdevanja.

2. Za potrebe ovog zakona "otvorena tržišna cena" označava potpun iznos koju treba da plati potrošač istog stepena marketinga kojem se dešava isporuka robe i usluga, pod jednakim uslovima konkurencije za snabdevača nad kojim prevladava tržište unutar Kosova gde je vršena isporuka, da bi uzeo robu i usluge u tom trenutku.

3. Kada ne može da se vrši upoređenje za isporuku robe i usluga, "otvorena tržišna cena" podrazumeva sledeće:

3.1. u vezi sa robom, iznos koji nije manji od cene nabavke robe ili slične robe, ili u nedostatku kupovne cene, cena koštanja utvrđena u vreme isporuke;

3.2. oko usluga, iznos koji nije manji od pune cene oporezivog lica koji pruža tu uslugu.

4. Oporezivi iznos uključuje sledeće faktore:

4.1. poreze, obaveze, takse i komisije, isključujući PDV;

- 4.2. neredovni vanredni troškovi, na primer, one za komisije, pakovanje, transport i troškovi osiguranja, od snabdevača za potrošača;
- 4.3. za ciljeve podstava 2. stava 4. ovog člana, neredovni troškovi mogu se pokrivati posebnim sporazumom.
5. Povratni troškovi pakovanja isključeni su oporezivog iznosa, ali ovaj iznos treba da se ispravi ako pakovanje nije vraćeno.
6. Oporezivi iznos ne treba da uključi sledeće faktore:
- 6.1. smanjene cene - kroz smanjenje ranijih naplata;
- 6.2. smanjenje cena i datih rabata za potrošače i dobijenih od njih za vreme nabavke; i
- 6.3. primljeni iznosi oporezivih lica potrošača, kao re-isplata troškova prikazanih u ime i u interesu potrošača, i registrovano na njegov privremeni račun.
7. Izuzeće od prethodnih stava;
- 7.1. kada oporezivo lice sprovodi ili ima na raspolaganju robu koja je sastavni deo sredstava njenog biznisa, ili kada je roba vođena od oporezivog lica, ili od njenog naslednika, kada njegova privredna delatnost prestaje, kako je to referisani u članu 11. i 12. ovog zakona, oporeziv iznos treba da je cena kupovine robe ili slične robe, ili u nedostatku kupovne cene, cena koštanja utvrđen u vremenu kada se sprovodi, raspolaganje ili održavanje;
- 7.2. oko isporuke usluga, kako je referisanu u članu 15. ovog zakona, gde je roba deo sredstava biznisa a korišćene su za lični interes ili usluge su date bez kompenzacije i u stavu 2. člana 16. ovog zakona oko određenih usluga isporučene za sebe, oporezivi iznos treba da je potpun trošak oporezivog lica koji pruža usluge;
- 7.3. oko isporuke usluga oporezivog lica za ciljeve njenog biznisa, kako je referisano u članu 16. ovog zakona oporeziv iznos treba da je vrednost otvorenog tržišta isporučene usluge.
8. Da bi izbegli poresku evaziju ili izbegavanje plaćanja poreza, oporeziv iznos treba da je slobodna tržišna cena u svakom od sledećih slučajeva oko isporuke robe i usluga koja uključuje porodične veze ili druge bliske veze, veze menadžmenta, vlasništva, članstva ili zakonske veze:
- 8.1. kada je procena manja nego cena otvorenog slobodnog tržišta i "primalac" isporuke ne snosi pravo umanjenje shodno članu 36 ovog zakona;
- 8.2. kada je procena manja od vrednosti otvorenog tržišta i dobavljač nema puno pravo za potpun odbitak prema članu 36. ovog zakona i nabavka je oslobođena nabavka kao što se referiše u stavu 1. člana 27. i stavovima 1. i 3. člana 28. ovog zakona;
- 8.3. kada je procena veća od cene otvorenog slobodnog tržišta i "snabdevač" nema potpuno pravo umanjenja prema članu 36. ovog zakona.

8.4. za isporuke kroz javnu licitaciju, oporeziv iznos će se smatrati završna postignuta vrednost.

8.5. snabdevanje robom i uslugama, koja se ne pridružuje računom prema članu 45. ili 46. ovog zakona oporeziv iznos će se smatrati snabdevanje za završnog potrošača prema otvorene tržišne vrednosti.

9. Ministar Finansija usvaja podzakonski akt za primenu ovog člana.

Član 25

Oporeziv iznos oko uvoza robe - konvertiranje vrednosti stranih valuta u evrima

1. Oporeziv iznos u vezi sa uvozom robe se određuje kao u nastavku:

1.1. u vezi uvoza robe, oporeziv iznos treba da je vrednost za carinske potrebe, utvrđena u skladu sa važećim carinskim zakonodavstvom Kosova;

1.2. kada se roba koja je privremeno izvožena sa Kosova, ponovno se uvozi u Kosovo nakon što su bili subjekat popravke, prerade, adaptacije, radova ili ponovnih obavljanja radova van Kosova, oporeziv iznos treba da bude vrednost popravke, prerade, adaptacije, radova ili ponovnih obavljanja radova.

1.3. ukoliko je roba snabdevena, dokle god je ona pod aranžmanom, procedurom ili tretiranjem kao što se referiše članom 23. podstav 2.1. ovog zakona, oporeziv iznos će biti vrednost zadnjeg snabdevanja, plus vrednost oslobođenih usluga koja su obavljena u vezi sa robom nakon zadnjeg snabdevanja;

1.4. oporeziv iznos treba da uključi sledeće faktore, koji do sada nisu uključeni:

1.4.1. poreze, obaveze, takse i ostale obaveze isplata van Kosova, i one koje su u obavezi zbog uvoza, izuzimajući PDV koji bi se ubrao;

1.4.2. neredovni troškovi, kao na primer, one za komisije, pakovanje, transport i troškovi osiguranja, koja su dešavale do prvog mesta destinacija unutar teritorije Kosova i ona koja su rezultirale od transporta za drugo mesto destinacija unutar Kosova ako je to mesto poznat u trenutku utovara;

1.4.3. za ciljeve podstavova 1.4.2. ovog člana "prvo mesto destinacija" označava mesto napisano u dokumentu otpremnice ili u nekom drugom dokumentu po kome je roba uvezena na Kosovo. Ako nije ništa napisano, prvo mesto destinacija uzima se mesto prvog transfera tereta na Kosovu.

1.4.4. u vezi sa robom koja prestaje da se pokriva od nekog aranžmana, procedure ili tretiranja kao što se odnosi na članu 23. podstav 2.1. ovog zakona, oporeziv iznos će uključiti vrednost oslobođenih usluga koje su obavljene u vezi sa robom. Podstav 1.3. se primenjuje za snabdevenu robu dok je ona bila pod nekim aranžmanom, procedurom ili tretiranjem kao što se odnosi prema članu 23. podstav 2.1. ovog zakona.

1.5. oporezivan iznos ne treba da uključi sledeće faktore:

1.5.1. smanjene cene preko umanjenih ranijih naplata;

1.5.2. smanjenje cena odnosno datih rabata za potrošače i uzetih od njih za vreme uvoza.

2. Konvertiranje strane valute u evro se utvrđuje kao u nastavku:

2.1. kada vrednost i korišćeni faktori za utvrđivanje oporezivog iznosa na uvozu izražava se stranom valutom, konvertiranje ovog iznosa na domaćoj valuti evro vrši se primenjivanjem utvrđene stope razmene u skladu sa carinskim uredbama koja regulišu obračunavanje vrednosti za carinske potrebe;

2.2. kada vrednost i korišćeni faktori za utvrđivanje oporezivog iznosa jedne druge transakcije od uvoza robe, izražava se stranom valutom, konvertiranje ovog iznosa na domaćoj valuti evro treba da je zadnji kurs prodaje kako je definisano od Centralne Banke Kosova registrovano kada PDV postane opterećen.

POGLAVLJE VII STOPE

Član 26 Stopa

1. PDV opterećuje se standardnom stopom u vrednosti od osamnaest (18%) posto.

2. Izuzeće od stava 1. ovog člana umanjena stopa PDV se izračunava i isplaćuje osam (8%) posto za snabdevanje robom, kao i njihov uvoz, kao što sledi:

2.1. snabdevanje vodom, osim vode u ambalaži;

2.2. snabdevanje električnom energijom uključujući i usluge transmisije i distribuiranja, centralnim grejanjem, prikupljanje smeća i tretiranje ostalog smeća;

2.3. integralne žitarice kao što su ječam, kukuruz, sorti kukuruza, ovas, pirinač i pšenica;

2.4. žitni proizvodi za namenu ljudskom korišćenju, kao što je brašno, testenina, hleb i slični proizvodi;

2.5. zejtin za kuhinju pravljen od žitarica ili uljanih semenki za korišćenje ljudi u ishrani;

2.6. mleko i mlečni proizvodi za ljudsku ishranu;

2.7. so prikladna za ljudsku ishranu;

2.8. jaja za ishranu;

2.9. školske knjige i serijske izdavanja;

- 2.10. snabdevanje, uključujući pozajmljivanje knjiga od biblioteka (uključujući brošure, letke i slične štampane materijale, knjige sa fotografijama za decu, knjige za crtanje i bojenje, knjige muzike u štampanom obliku ili rukopisa, mape i hidrografske grafikone, i slično);
- 2.11. oprema informativne tehnologije;
- 2.12. snabdevanje lekovima, farmaceutskim proizvodima, instrumentima i zdravstvenim i hirurškim uređajima;
- 2.13. zdravstvena aparatura, ambulanta kola, pomoć i ostali zdravstveni uređaji sa ciljem olakšavanja ili tretiranja nesposobnosti za ekskluzivnu upotrebu od nesposobnih, uključujući popravku ove robe i snabdevanje dečjim sedištima za kola;
3. Ministar Finansija može da usvaja podzakonski akt za proširenje spiska proizvoda sa umanjenom stopom prema Aneksu III ovog zakona ili smanjenje spiska proizvoda sa umanjenom stopom kao i izmenu stopa.

POGLAVLJE VIII OSLOBAĐANJA BEZ PRAVA UMANJENJA UMANJENOG PDV-a

Član 27

Oslobađanja za određene aktivnosti od javnog interesa

1. Sledeće transakcije su oslobođene:

- 1.1. bolničke usluge, briga o zdravlju i uske povezane aktivnosti preduzete od organa regulisana važećim kosovskim zakonima, od strane bolnica, centara medicinskog tretmana ili dijagnozu ili druge dobre poznate institucije slične prirode;
- 1.2. pružanje lekarske brige u vršenju medicinske i pred medicinske profesije, kako je to utvrđeno važećim zakonima Kosova;
- 1.3. nabavka ljudskih organa, krvi i majčinog mleka;
- 1.4. isporuka uslugama zubara tehničara u njihov stručni kapacitet i isporuka protezama zuba od dentista i dentista tehničara;
- 1.5. isporuka usluga od samostalnih grupa lica koji obavljaju aktivnost oslobođena od PDV-a ili u relaciji sa kojim nisu oporeziva lica, radi pružanja usluga od njihovih članova koji su neposredno potrebni za obavljanje takve aktivnosti, gde ove grupe zahtevaju od njihovih članova tačno refundiranje za njihov deo zajedničkih troškova, pod uslovom da ova oslobađanja ne utiču na narušavanje konkurencije;
- 1.6. isporuka robe i usluga usko povezane sa blagostanjem i rada socijalnog osiguranja uključujući nabavke staračkom domu, od nadležnih organa Kosova ili drugih organa priznate od strane Nadležnog Autoriteta Kosova jer su posvećena socijalnom blagostanju;

1.7. isporuka robe i usluga usko povezane sa dečjom zaštitom i zaštitom omladine, od redovnih organa regulisano zakonima Kosova ili od drugih organizacija poznate od Nadležnog Autoriteta Kosova koje su posvećena socijalnom blagostanju;

1.8. pružanje edukacija dece i omladine, školska i univerzitetska edukacija, stručno treniranje i ponovno treniranje, uključujući isporuke robe i usluga usko povezana sa njima, od organa regulisano zakonima Kosova ili drugih organizacija poznate Nadležnom Autoritetu Kosova koja imaju sličan objekt da imaju sličan objekat;

1.9. pružanje privatnog školovanja od učitelja koje pokriju školsku i univerzitetsku edukaciju unutar konteksta škola i univerziteta kako je referisano u podstavu 1.8. stava 1. ovog člana;

1.10. snabdevanje osoblja iz religioznih i filozofskih institucija za potrebne aktivnosti referisane u podstavove 1.1, 1.6, 1.7 i 1.8 podstava 1. ovog člana i radi duhovnog blagostanja;

1.11. isporuka robe i usluga usko povezane sa njima, za njihove članove u zajednički interes na povratak za odlučno potpisivanje skladu sa njihovim pravilima od neprofitabilnih organizacija zbog političke, sindikalne, religiozne, patriotske, filozofske, filantropske ili građanske prirode, dok da to oslobađanje ne narušava konkurenciju;

1.12. isporuka određenih usluga usko povezane sa sportskom i fizičkom edukacijom, neprofitne organizacije za lica koja učestvuju gde svrha tih usluga direktno je neophodna za obrazovanje;

1.13. snabdevanje određenih kulturnih usluga i snabdevanje robe, usko povezane sa njima od organa upravljenih od zakona o javnim službama ili od drugih kulturnih organa priznate na Kosovu, gde svrha tih usluga je promovisanje kulturnih događaja i potencijalima Kosova unutar i van teritorije;

1.14. snabdevanje robe i usluga od organizacija čije aktivnosti su oslobođena prema podstavovima 1.1, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.12 i 1.13 stava 1. ovog člana, u vezi sa formiranjem fondova organizovane ekskluzivno za njihov dobit, dok da to oslobađanje ne narušavanje konkurencije. Ali u sledećim slučajevima nije pružano oslobođenje isporučene robe, ukoliko:

1.14.1. snabdevanje nije esencijalna za oslobođene transakcije;

1.14.2. glavni cilj snabdevanja je da se dobije dodatna dobit za spomenute organe preko transakcija koja su u neposrednoj konkurenciju sa onima iz poslovnih organizacija koja podležu PDV-u;

1.15. snabdevanje usluge transporta za bolesna ili povređena lica motornim vozilima specijalno dizajnirana za takav cilj od nadležnih organa;

1.16. razvijene aktivnosti od javnih organa radio i televizije;

1.17. razvijene aktivnosti od institucija verskih zajednica koja kao isključivi cilj imaju ostvarivanje verskog ubeđenja i vere uključujući i ciljeve dobročinstva i blagostanja, seminari i druga organizovanja radi treniranja službenika ili predavača verskog obrazovanja;

1.18. novine i štampa;

1.19. snabdevanje usluga od elektronskih medija, radija i televizije.

1.20. snabdevanje uslugama u javnom prevozu putnika i njihovog prtljaga, sa uređivanjem cenama od strane nadležnog državnog organa.

2. Ostali izuzeci od onih predviđenih u pod stavovima 1.1, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.12 i 1.13 stava 1. ovog člana, mogu da se urade drugim organima od one koje su regulisane zakonima na snazi na Kosovu. Takvi izuzeci mogu biti odobreni od strane podzakonskog akta i ne mogu biti odobrene kada isporuka nije bitna za izuzete transakcije i kada je osnovna namena je stvaranje dodatnog prihoda za imenovanog organa preko transakcija koja su u direktnoj konkurenciji sa onima iz poslovnih preduzeća koja podležu PDV-u.

3. Ministar Finansija donosi podzakonski akt sa pravilima i kriterijumima za primenjivanje stavova 1. i 2. ovog člana i može ograničiti obim ovih olakšica. Ministar može da odredi potrebne mere za sprečavanje narušavanje konkurencije u hendikepiranju oporezivih lica koja podležu PDV-u. Takođe, definiše nadležne autoritete i organe Kosova spomenute u ovom članu i način na koji ne javni organi ili organizacije će biti priznate od javnih autoriteta za obavljanje oslobođenih isporuka ili za koja se mogu obaviti dozvoljena snabdevanja.

Član 28

Oslobađanja za druge aktivnosti

1. Ostale oslobođene aktivnosti su u nastavku:

1.1. transakcije osiguranja i reosiguranja, uključujući usluge od brokera osiguranja i agenata osiguranja;

1.2. dodeljivanje, trgovinska rasprava i menadžiranje kredita od lica koja to odobrava;

1.3. trgovinska rasprava, ili svaka trgovina u garancijama kredita ili druga sigurnost za pare i menadžiranje garancija kredita od lica koja dodeljuje kredit;

1.4. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, odgovarajući propisi i žiro računi, naplate, transferi, dugovi, čekovi i drugi instrumenti za raspravu, ali isključujući prikupljanje dugova;

1.5. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, i odgovarajuće valute, banknote, i kovani novac upotrebom kao službeni tender, izuzev artikala kolekcionara što znaci, zlatni metalni novac, srebrni metalni novac ili drugi metalni novac ili banknote koja normalno nisu korišćene kao zakonska ponuda, ili metalnog novca numizmatičkog interesa;

1.6. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, ali bez menadžiranja i čuvanja, u akcijama, kamate kod kompanija ili asocijacijama ili negarantovanih obećanja naplate i drugi papiri od vrednosti, ali izuzimajući dokumenta koja robu daju naslov i prava i pisma od vrednosti referisana u članu 10. stav 2. podstav 2.1. ovog zakona;

1.7. menadžiranje specijalnih investicionih fondova kako se definišu od Nadležnih Autoriteta Kosova;

- 1.8. snabdevanje nominalnom vrednošću fiskalnih poštanskih marki i ostalih sličnih marki;
 - 1.9. kladionice, lutrije i drugi oblici igre na sreću, zavisno od uslova i postavljenih ograničenja od Nadležnog Autoriteta Kosova;
 - 1.10. snabdevanje zemljištem ili zemljištem gde stoji zgrada ili kuća;
 - 1.11. snabdevanje kuća, stanova i sličnih, koje se koriste za stanovanje, uključujući garaže i podrume;
 - 1.12. lizing ili davanje pod kirijom nepokretne imovine.
2. Od predviđenih oslobađanja iz podstava 1.12. stava 1. ovog člana, izuzimaju se:
- 2.1. snabdevanje, smeštaja kako su definisane u zakonima zemlje članica, u sektoru ugostiteljstva i sektorima sličnih funkcija uključujući usluge smeštaja u kampovima odmarališta ili u mestima koja se koriste za kampovanje;
 - 2.2. davanje pod kirijom prostora i mesta za parkiranje motornih vozila;
 - 2.3. davanje pod kirijom opreme i stalno instalirane mašinerije;
 - 2.4. zakupnina za metalne blagajne; i
 - 2.5. lizing odnosno davanje pod kirijom nepokretne imovine za poslovne svrhe, osim zemljišta.
3. Snabdevanje robom koja se koristi samo za oslobođene aktivnosti prema članu 27 i članu 28. ovog zakona, ukoliko za ovu robu ne nastaje pravo na smanjenje.
4. Međunarodni putni prevoz putnika i prevoz robe, kao što su kovčezi ili snabdevanja usluga koje se povezuju sa prevozom putnika.
- 4.1. Međunarodni putni prevoz putnika podrazumeva prevoz putnika autobusom i ostalim sredstvima kada se prevoz obavlja:
 - 4.1.1. sa nekog mesta na Kosovu na nekoj zemlji van teritorije Kosova, ili
 - 4.1.2. sa nekog mesta van teritorije Kosova na nekoj zemlji u teritoriji Kosova.

POGLAVLJE IX OSLOBAĐANJA NA UVOZ I DRUGA SPECIFIČNA OSLABAĐANJA U VEZI SA UVOZOM

Član 29 Oslobađanja na uvoz

1. Od PDV treba da se oslobađa sledeće:

1.1. puštanje robe na slobodnom prometu, ako isporuka takve robe vršena je na teritoriji Kosova od oporezivog lica gde u svim okolnostima oslobođen je od PDV-a;

1.2. roba koja se ponovo uvozi, u neizmenjenim uslova od lica koja je tu robu izvezio, pod uslovom da je ova roba oslobođena carinskih obaveza u skladu sa carinskom zakonodavstvom na snazi;

1.3. uvezena roba oslobođena carinskih obaveza i namenjena za:

1.3.1. službeno korišćenje od diplomatskih i konzularnih kancelarija i specijalnih misija akreditovanih na Kosovo. Za konzularne kancelarije upravljana od počasnih službenih konzula jedno oslobađanje u skladu sa ovom podstavom treba da se primenjuje samo na robu koja dolazi iz zemlje otpremnice, izuzev od sredstva transporta pod uslovom da Ministarstvo odgovorna za spoljne poslove daje dozvolu za ovu robu;

1.3.2. službeno korišćenje od međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno paktima ili međunarodnim sporazumima koja se sprovode na Kosovo;

1.3.3. lično korišćenje od stranog osoblja specijalnih diplomatskih i konzularnih misija akreditovane na Kosovo, uključujući i njihove članove porodice;

1.3.4. lično korišćenje od stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući i njihove članove porodice, ako je to predviđeno u međunarodnim traktatima koja se sprovode na Kosovu;

1.3.5. oružane snage Organizacije Severno-atlantskog pakta uključujući KFOR, za korišćenje od tih snaga ili stranog civilnog osoblja koja ih prate ili za isporuku kuhinja ili njihovih klubova; i

1.3.6 lično korišćenje stranog osoblja ugovarača međunarodne organizacije ili strane vlade i njihove organizacije, uključujući članove njihovih porodica, ako je to potpisano u bilateralnim sporazumima koje se namenjuju Kosovu.

1.4. oslobađanja prema podstavovima 1.3.3. i 1.3.4. ovog člana, ne treba da se obavljaju od građana Kosova ili stranih građana sa stalnom adresom na Kosovo. Oslobađanja po ovoj tački treba da se sprovode na osnovu uverenja izdavana od nadležnog Ministarstva Inostranih Poslova. Roba oslobođena od PDV-a u skladu sa ovim podstavom ne treba se otuđiti. One mogu da se otuđuju samo pod uslovom da se vrši isplata PDV-a nakon završetka trogodišnjeg perioda od dana uvoza robe;

1.5. ako u skladu sa jednim međunarodnim paktom, oslobađanja mogu da se sprovode samo pod uslovima uzajamnosti. Ministarstvo Spoljnih Poslova treba da potvrdi tu uzajamnost;

1.6. uslove u detalje i metode sprovođenja takvog oslobađenja PDV-a i utvrđivanje količinskog ograničenja za određenu vrstu robe za koja korisnici naslovljeni prema ovom članu, mogu da traže oslobađenje PDV-a, utvrđuje se podzakonskim aktom Ministra Finansija;

1.7. zlato i drugi plemeniti metali, banknote i metalni novac uvezen iz Centralne Banke

Kosova;

1.8. uvoz gasa preko sistema distribucije prirodno gasa ili uvoz električne energije;

1.9. uvožena roba koja je postavljena u aranžman suspendiranja, carinskoj proceduri sa privrednim uticajem ili odobrenim carinskim tretmanom, kao što se referiše stavom 2.1. člana 23. ovog zakona i izvozi se van Kosova kada roba prestaje da bude pokrivena tim aranžmanom, procedure ili tretiranja;

1.10. linije proizvodnje i mašinerija za upotrebu u procesu proizvodnje;

1.11. repromaterijal koji se koristi u procesu proizvodnje;

1.12. oprema Informativne Tehnologije;

1.13. novine i periodična skampa;

1.14. oprema i materijal uvezen za potrebe pisani i elektronski medija;

2. Uvoz robe navedene u Prilogu IV ovog zakona.

3. Ministar donosi podzakonski akt koji određuje kriterijume za proizvode koji će se tretirati kao repromaterijal utvrđen u podstavu 1.11. stava 1. ovog člana, kao i opremu Informativne Tehnologije određena u podstavu 1.12. stava 1. ovog člana.

Član 30

Druga specijalna oslobađanja vezana sa uvozom

1. U vezi uvezene robe i puštanje na slobodnom prometu, u skladu sa uslovima i vremenskim rokovima utvrđene Carinskom Zakonodavstvom, od PDV-e treba da se oslobađa sledeće:

1.1. otpremanje neznatnih vrednosti donošena iz inostranstva. Ovo oslobađanje ne važi za duvan i proizvode duvana, alkohol i alkoholna pića, parfimeriju i kolonsku vodu. Totalna vrednost u jednom individualnoj pošiljci koja se smatra neznatnom ne treba da prelazi iznos utvrđen od Ministra Finansija;

1.2. lična korišćena imovina koja pripada fizičkom licu koji je živio u inostranstvu više od dvanaest (12) meseci i koji dolazi na Kosovo. Ovo oslobađanje ne važi za duvan i proizvode duvana, motorna vozila, i opremu za obavljanje privredne delatnosti;

1.3. stvari koja pripadaju pojedincu koji je živio u inostranstvu neprekidno dvanaest (12) meseci i vraća se na Kosovo. Ovo oslobađanje ne važi za duvan i proizvode duvana, motorna vozila i opremu za obavljanje privredne delatnosti;

1.4. artikli dobijeni nasledstvom od fizičkog lica koji stalno živi na Kosovo. Ovo oslobađanje ne treba da se sprovode na duvan i proizvodima duvana, transportna sredstva, opremu, zalihe sirovine, polufabrikata i finalne proizvode, stoku i poljoprivrednih proizvoda koja prelaze normalne porodične potrebe;

1.5. pomoć za studije za ličnu upotrebu od učenika i studenata koji dolaze da studiraju na Kosovo;

1.6. roba u ličnoj torbi putnika, koja se uveze u ne komercijalne svrhe i koja su oslobođena od isplate Carinskih obaveza u skladu sa carinskim uredbama na snazi;

1.7. ne komercijalna roba u maloj količini poslata besplatno od strane fizičkog lica koji stanuje u inostranstvu, za fizičko lice na carinskoj teritoriji Kosova, i za duvan i proizvode duvana, alkoholna i ne alkoholna pica, parfimeriju i kolonsku vodu do vrednosti i iznosa utvrđenog od Ministra Finansija;

1.8. počasne nagrade i nagrade ako njihova priroda i pojedinačna vrednost pokazuju da nisu uvezene u komercijalne svrhe; trenutne nagrade priznate unutar okvira međunarodnih odnosa, pod uslovom da ne pokazuju komercijalne ciljeve; u odnosima reciprociteta, artikli za strane rukovodioce, odnosno njihove predstavnike, za njihove zahteve prilikom službenih poseta Kosovu. Ovo oslobađanje ne važi za duvan i proizvode duvana;

1.9. terapijske supstance ljudskog porekla i reagense za određivanje krvnih grupa i vrste tkiva koja se koriste u nekomercijalne lekarske ili naučne svrhe; farmaceutski proizvodi za lekarsku negu ili veterinarstvu korišćene u međunarodnim sportskim događajima; laboratorijske životinje, stočne, biološke i hemijske supstance, dostavljene oslobađenjem od poreza namenjena za naučna istraživanja, i uzorci referenti sa određeništem za kontrolu kvaliteta medicinskih proizvoda usvojena od Svetske Organizacije Zdravstva;

1.10. besplatno osigurana roba od državnih organa, dobrotvornih i filantropskih organizacija sa određeništem na raspodelu ljudima za pomoć, ili roba oslobođena poreza i bez nekog komercijalnog određeništa radi ekskluzivne upotrebe za ispunjenje njegovih radnih potreba i unapređenju radnih zadataka. Ovo oslobađanje ne važi za duvan i proizvode duvana, kafu i čaj i motorna vozila (izuzev sredstva za spašavanje). Ova oslobađanja treba da se sprovode samo za organizacije koja vode potrebu dokumentaciju i omogućuju nadležnim organima kontrolu njegovih delatnosti, i kada je to potrebno, pružaju sigurnost u isplati PDV-a;

1.11. uvezena roba od državnih organa i organizacija, dobrotvornih i filantropskih organizacija sa određeništem za slobodnu raspodelu za žrtve prirodnih i drugih nesreća i rata, ili roba koja ostaje u vlasništvu ovih organizacija ali su na raspolaganju za gore pomenute žrtve. Ovo olakšanje ne treba da se sprovodi za materijale i opremu za popravke regiona ugrožene prirodnim i drugim nepogodama i slično. Ovo olakšanje treba da se sprovodi samo za organizacije koje vode odgovarajuću dokumentaciju i omogućuju da nadležni organi vrše kontrolu njihove delatnosti i koja, tamo gde je to potrebno, pružaju sigurnost isplate PDV-a;

1.12. artikli posebno namenjeni za edukaciju, treniranje ili zapošljavanu slepih i gluvih ili drugih fizičko ili mentalno hendikepiranih lica ako su obezbeđena kao slobodna od opterećenja i uvezena od institucija ili organizacija čija je aktivnost edukacija i asistencija za ova lica i pod uslovom da nema znakova komercijalnosti od strane donatora;

1.13. oprema koju je koristio vlasnik za obavljanje privredne delatnosti kada se to obavlja na Kosovo. Ova oslobađanja ne treba da se sprovodi u sredstvima transporta, naftnih derivata, zalihe i robu, proizvode i poluproizvode, i stoku u posedi trgovaca;

1.14. biljni i stočni proizvodi proizvedene od poljoprivrednika koji su stanovnici Kosova,

u imovinu unutar teritorije susedne zemlje i mlada stoka i drugi proizvodi od stočarstva koja su u njihovoj farmi, pašnjaku ili zimmnici; seme, hemijsko đubrište ili slični proizvodi za poboljšanje zemljišta poljoprivrednika koji su strani državljanima u njihovu imovine na Kosovu;

1.15. uzorci robe neznatne vrednosti radi dobijanja naloga za robu iste vrste i koja u vezi sa izgledom i količinom, nisu korišćene za neke druge svrhe;

1.16. štampani materijali i materijali reklame bez komercijalne vrednosti sa odredištem promovisanja dostavljena od lica koji je otvorio biznis van Kosova;

1.17. roba namenjena za upotrebu na sajmu, izložbu odnosno sličnih manifestacija. Ovo oslobađanje ne treba da se sprovede na alkohol, duvan i proizvode duvana, i derivate;

1.18. roba koja radi utvrđivanja njegovog sastava, kvaliteta ili druge tehničke karakteristike su sa odredištem za egzaminiranje, analize i testiranja i koja se u potpunosti koriste ili uništavaju. Ovo oslobađanje ne treba da se sprovodi na egzaminiranje, analize i testiranje radi promocije prodaje;

1.19. artikli i prateća dokumentacija koja u cilju prihvatanje i zaštite trgovačke marke, patenata i modela dostavljaju u organizacijama zaštite prava intelektualne imovine;

1.20. turistička informativna dokumenta sa odredištem slobodne raspodele od opterećenja i čiji je glavni cilj da predstavlja tuđe turističke proizvode i usluga;

1.21. dokumenti poslata državnim organima; publikacija stranih državnih i međunarodnih organa i organizacija; obrasci za izvršenju vlasti državnih organa; artikli evidencije u sudskim procedurama; štampani dopisi dostavljeni kao normalan deo razmene informacija među civilnim službama ili bankarskim institucijama; službeni štampani materijali primljeni od Centralne Banke Kosova; dokumenti, arhive i obrasci koja se koriste u međunarodnim sastancima, konferencijama ili kongresima; skice, tehnički crteži, modeli i slični dokumenti radi učešća u nekom međunarodnom takmičenju organizovana na Kosovu; štampani obrasci korišćeni u skladu sa međunarodnim konvencijama kao službena dokumenta u međunarodnu trgovinu motornim vozilima i robom; fotografije i dostavljeni slajdovi štamparskih organizacija i štamparija; artikli kolekcionara i umetnički radovi koja nisu određeni za prodaju koja su uvezena besplatno od muzeja, galerija, i drugih institucija koja su određena za besplatno gledanje; zidne mape, filmovi (drugačije od kinematografskih filmova) i drugi auto-vizuelni proizvodi edukativne prirode proizvedene od Ujedinjenih Nacija ili njenih specijalnih agencija;

1.22. potreban materijal za tovar i osiguranje robe u toku transporta; jedan sloj slame i stočne hrane u toku transporta u transportnim sredstvima, koja je upotrebljena u transportu stoke od strane zemlje na Kosovu ili preko Kosova;

1.23. goriva i motorna ulja motornih vozila u rezervoarima fabrički instaliranim;

1.24. materijali za izgradnju spomenika, održavanje, odnosno dekoracija groblja ili groblja žrtava rata dugih zemalja; kovčega koja sadrže posmrtno ostatke i (urne) koja sadrže prah umrle osobe i artikla pogreba koja obično prate kovčege i urne.

2. Specijalna oslobađanja:

- 2.1. uvoz robe finansirana od prihoda donacija iz Budžeta ili preko Budžeta Kosova ili pod kontrolom nadležnih organa ili finansirane direktno iz ugovora za korist Ministarstva, lokalnih autoriteta i drugih organa uređene zakonom, od međunarodnih, međuvladinih organizacija i njihovih agencija, vladinih agencija, vladinih i nevladinih organizacija zasnovanim na humanitarne programe, izgradnje i drugih projekata uključene u projekt za Evropske Integracije na Kosovu;
 - 2.2. uvozi Ujedinjenih nacija odnosno neka od njenih agencija, Svetska banka i međunarodne međuvladine organizacije.
3. Specijalna oslobađanja koja se sprovode za Verske zajednice na Kosovu shodno Zakonu o Verskim Slobodama na Kosovu i drugih važećih zakona:

POGLAVLJE X OSLOBAĐANJA KOD IZVOZA

Član 31 Oslobađanja u izvozima

1. Sledeće transakcije su oslobođene:

- 1.1. isporuka robe poslata ili transportovana sa odredištem van Kosova od ili u interesu prodavca;
- 1.2. isporuka robe poslata ili transportovana sa odredištem van Kosova od ili u interesu potrošača koji nije postavljen unutar njihove određene teritorije, izuzev transportovane robe od samog potrošača za opremu, isporuka derivatima i obezbeđenje privatnih lađa i privatnih aviona ili svakog drugog sredstva transporta za privatno korišćenje;
- 1.3. isporuka robe za organe, usvojeno od nadležne institucije koje izvoze van Kosova kao deo njihove humanitarne, dobrotvorne ili aktivnosti edukacije van Kosova;
- 1.4. pružanje usluga koja su deo stečene pokretne imovine ili uvezenu sa ciljem obavljana tog posla unutar Kosova a poslata ili transportovana van Kosova od snabdevača, od potrošača ako se ne nalazi unutar svoje odgovarajuće teritorije ili u interesu svakog od njih;
- 1.5. pružanje usluga, uključujući transport i pomoćne usluge, ali isključivanjem oslobođenih usluga u skladu sa članovima 27. i 28. ovog zakona, kada su one direktno povezane sa izvozom i uvozom robe. U vezi sa uvozom oslobađanja se primenjuju samo za usluge koje će se uključiti na oporeziv iznos prema podstavu 1.4. stava 1. člana 25 ovog zakona.

2. Roba koja se nosi u ličnoj torbi putnika:

- 2.1. kada isporuka robe referisana u podstavu 1.2. stava 1. člana 31. ovog zakona odnosi se na robu koja se nosi u ličnoj torbi putnika, oslobađanje se sprovodi samo ako se ispune sledeći uslovi:

- 2.1.1. putnik nije smešten unutar Kosova;

2.1.2. roba je transportovana van Kosova pre kraja trećeg meseca koji sledi posle onog kada se desila isporuka;

2.1.3. ukupna vrednost isporuke, uključujući PDV, je veća od sto sedamdeset i pet (175 €) evra. Putnik koji nije smešten unutar Kosova označava putnika gde njegova stalna adresa ili njegovo obično boravište nije unutar Kosova. U tom slučaju "stalna adresa ili uobičajena rezidencija" označava mesto registrovanja u Pasošu, ličnu kartu ili drugom službenom ličnom dokumentu, kao dokument identifikacije. Dokaz izvoza treba da se obavlja preko fakture ili drugog dokumenta umesto nje, potpisano od carinske kancelarije na izlasku sa Kosova.

2.2. refundiranje PDV-a na Kosovu isplaćena prema podstavu 2.1 ovog člana, definiše se podzakonskim aktom Ministra Finansija koji takođe utvrđuje datum kada počinje primena oslobađanja.

POGLAVLJE XI OSLOBAĐANJA POVEZANA SA MEĐUNARODNIM TRANSPORTOM

Član 32

Oslobađanja povezana sa međunarodnim transportom

1. Sledeće transakcije su oslobođene:

1.1. isporuka robe za isporuka sa derivatima i snabdevanje brodova korišćena za plovidbu u otvorenom moru ili prenos putnika uz naplatu ili korišćena u komercijalne, industrijske ili ciljeve ribarstva, ili za spašavanje ili asistenciju na more ili za ribarstvo u more, izuzev isporuka brodova;

1.2. isporuka, modifikacija, popravljanje, održavanje, uzimanje pod kirijom (engl. chartering) i davanje pod kirijom brodova referisana u podstavu 1. stava 1. ovog člana, isporuka, davanje pod kirijom, popravka i održavanje, uključujući opremu ribarenja, inkorporirana ili korišćena ovde;

1.3. isporuka ostalih usluga od onih referisanih na podstav 1.2 ovog stava, radi ispunjavanja direktnih potreba brodova referisanih na podstavu 1.1. ovog člana ili njihovog tereta;

1.4. isporuka robom, gorivom za avione korišćene za vazdušne linije koje deluju pretežno na međunarodnim linijama;

1.5. isporuka, modifikacija, popravljanje, održavanje, uzimanje pod kirijom (engl. chartering) i davanje pod kirijom aviona referisana u podstavu 1.4. ovog stava i isporuka, davanje pod kirijom, popravka i održavanje inkorporirane opreme ili korišćena ovde.

2. Isporuka drugih usluga osim one referisana u podstavu 5. stava 1. ovog člana, radi neposrednog ispunjenja potreba aviona referisano u podstavu 1.4. stava 1. ovog člana, odnosno njenog tereta.

POGLAVLJE XII
OSLOBAĐANJA U VEZI ODREĐENIH TRANSAKCIJA TRETIRANIH KAO IZVOZ,
OSLOBAĐANJA ZA SNABDEVANJE USLUGA OD STRANE POSREDNIKA I
OSLABAĐANJA U VEZI CARINSKIH ARANŽMANA I SLIČNO

Član 33

Oslobađanja u vezi određenih transakcija tretirane kao izvoz

1. Sledeće transakcije koja se smatraju kao izvozi oslobođena su:

1.1. isporuka robe i pružanje usluga diplomatskog i konzularnog aranžmana, snabdevanje robom i uslugama za strano osoblje specijalnih diplomatskih i konzularnih misija akreditirana na Kosovo, uključujući i njihove članove porodice;

1.2. isporuka robe i pružanje usluga za međunarodne i međuvladine organe poznate kao takve od javnih autoriteta Kosova, za članove takvih organa, unutar limita i postavljenih uslova međunarodnih konvencija koja se određuju od organa ili sporazumima nadležnih autoriteta;

1.3. Isporuka robe ili pružanje usluga za NATO i KFOR sa određeništem ili za oružane snage NATO-a i KFOR-a za korišćenje od ovih snaga ili za civilno osoblje koja ih prate, za kuhinje i njihove klubove kada ove snage učestvuju u zajedničkoj odbrani i na očuvanju mira;

1.4. isporuka zlata za Centralnu Banku.

2. Navodnjavanje zemljišta i nabavka robe navedena u Aneksu IV ovog zakona.

3. Specijalna oslobađanja:

3.1. isporuka robe i pružanje usluga finansirana prihodima donacija za Budžet Kosova ili preko Budžeta Kosova ili pod kontrolom nadležnih organa ili finansirane direktno iz ugovora za Ministarstva, lokalnih autoriteta ili drugih organa predviđene zakonom, od vlada, vladinih agencija, vladinih i nevladinih organizacija koja se zasnivaju na humanitarne programe i projekte i obnove na Kosovu, uključujući i projekte za Evropske Integracije na Kosovu;

3.2. isporuka robom i pružanje usluga za Ujedinjene Nacije ili neku od njenih agencija, Svetska Banka i međunarodne međuvladine organizacije.

3.3. isporuka robe i javnih usluga obavljenih za Verske zajednice Kosova u skladu sa dotičnim zakonodavstvom za Versku Slobodu na Kosovu i ostalim zakonima na snazi.

3.4. definiranje robe i usluga prema podstavu 3.3. ovog stava, određiće se podzakonskim aktom usvojenim od Ministra Finansija.

3.5. isporuka robom i uslugama zajednički finansirana sa prihoda donacija stranih vlada i budžeta Kosova za projekte od javne koristi, ukoliko oslobađanje je predviđeno sporazumom između stranaka i participacija budžeta Kosova nije veća od dvadeset (20%) posto.

4. Vazdušni i železnički prevoz putnika i transport njihove robe, kao što su koferi ili isporuke usluga koje se povezuju prevozom putnika.

4.1. Vazdušni i železnički prevoz putnika podrazumeva prevoz putnika vozom ili avionom, kada se prevoz obavlja:

4.1.1. sa jednog mesta na teritoriji Kosova na nekom mestu van teritorije Kosova, ili

4.1.2. sa jednog mesta van teritorije Kosova na nekom mestu na teritoriji Kosova.

5. Ministar Finansija usvoji podzakonski akt o pravilima i uslovima za primenu ovog člana i može da ograniči obim ovih oslobađanja.

Član 34

Oslobađanja za snabdevanje usluga posrednika

Pružanje usluga posrednika koja rade u ime odnosno u interesu druge osobe, gde oni učestvuju u transakcijama referisana u poglavljima X, XI i XII, ovog zakona i transakcije tretirane kao izvoz van Kosova će biti oslobođene.

Član 35

Carinski magacini i slični aranžmani

1. Transakcije u nastavku tretirane kao izvoz su oslobođene:

1.1. isporuka robe koja je postavljena pod nekim aranžmanom, procedurom ili tretiranjju kao što je referisano članom 23. podstavom 2.1. ovog zakona.

1.2. isporuka robe koja direktno se tiče robe postavljene pod nekim aranžmanom, procedurom ili tretiranjju kao što je referisano u članu 23. podstavu 2.1. ovog zakona.

2. isporuka robe u "duty free shops" (prodavnice oslobođena obaveza) u aerodromu za međunarodni vazdušni saobraćaj, pod uslovima da putnici koje nose takvu robu na lične torbe sa dozvoljenom količinom za drugu državu kroz vazdušnu liniju. Za ciljeve ovog stava putnik se smatra da je lice koje ima kartu gde piše odredište aerodroma ili morske luke u drugoj državi.

3. isporuka robe namenjena prodaji putnicima u avionu kada se mesto dolaska nalazi izvan Kosova.

POGLAVLJE XIII

UMANJENJA

Član 36

Pravo na umanjenje PDV-a

1. Pravo na umanjenje PDV-a nastaje kada PDV postane opterećen. Oporezivo lice ne može da umani umanjeni PDV pre poreskog perioda u kojoj je on primio fakture za robu i nabavljene

usluge za njega ili u kojoj on je primio deklaraciju carine za uvezenu robu.

2. Osim ako nije drugačije određeno ovim zakonom, oporezivo lice može da umanjiti sa svojih obaveza PDV, obavezu na PDV ili isplaćeni PDV u vezi sa kupovinom robe ili usluge, od sada pa nadalje umanjiti PDV, pod uslovom da je on koristio tu robu ili namerava da koristi tu robu ili usluge za ciljeve njegovih oporezovanih transakcija:

2.1. obaveza umanjenog PDV-a ili isplaćena unutar teritorije Kosova oko isporuke robe ili usluga ili će se snabdjeti njima od strane drugog oporezivanog lica;

2.2. obaveza umanjenog PDV-a ili isplaćeni PDV unutar teritorije Kosova u vezi sa uvozom robe;

2.3. obaveza umanjenog PDV-a u skladu sa stavom 1. člana 12. i člana 16. ovog zakona.

3. Pored referisanih umanjenja u stavu 2. ovog člana, svako oporezivo lice treba da ima pravo za umanjenje umanjenog PDV-a referisan ovde ako se roba i usluge koriste za sledeće namene:

3.1. transakcije povezane sa aktivnošću podstav 1. člana 4. ovog zakona i obavljena van Kosova, u kojima taj porez je obaveza ili je uplaćen, i u vezi toga biće umanjen ako su razvijene van Kosova;

3.2. transakcije koja su oslobođana prema poglavlju X, XI i XII ovog zakona.

3.3. svaka od oslobođenih transakcija u skladu sa podstavovima od 1. do 6. stava I. člana 28. ovog zakona, ako potrošač se nalazi se van Kosova ili ako su te transakcije direktno povezane sa robom namenjena izvozu za zemlju van Kosova.

4. Što se tiče robe i usluga korišćene ili koja će se koristiti od jednog oporezivog lica, za transakcije predviđene u stavu 2. i 3. člana 36. ovog zakona, za koja se može umanjiti PDV i za transakcije za koja PDV ne treba da se umanjiti PDV, može da se umanjiti samo onaj deo PDV-a koji se pripisuje prvoj transakciji. Umanjeni deo PDV-a treba da se utvrđuje u skladu sa članom 39. ovog zakona za sve transakcije obavljene od oporezivog lica.

5. Oporezivo lice ne treba da umanjiti umanjiti PDV u:

5.1. jahte i lađama namenjene za sport i rekreaciju, privatne avione, motorna vozila i motocikle korišćene za neposlovne aktivnosti, derivate i motorna ulja, rezervne delove i usluge vezane za njih, za razliku od brodova i motornih vozila korišćene za lizing i davanje pod kirijom i rasprodaju, motorna vozila i auto-škole na pružanju programa treniranja za vozače u skladu sa važećim uredbama, i kombinovana motorna vozila javnog saobraćaja i specijalne linije transporta. Ako motorno vozilo nije korišćena ekskluzivno za razvoj aktivnosti za javni transport i specijalne linije transporta, oporezivo lice može da traži umanjenje PDV-a samo za deo koja se povezuje sa razvojem ove aktivnosti;

5.2. ukupni troškovi kupovine i tekuće izdatke u vezi sa automobilima koje koriste za privatne istovremeno poslovne svrhe. U tom slučaju, pravo odbitka umanjenog PDV-a je dozvoljeno samo do pedeset posto (50%);

5.3. troškovi predstavljanja koje sadrže samo troškove za doček i zabavu u toku društvenih

susreta i biznisa, uključujući troškove ishrane, piće i troškove akomodacije.

5.4. u slučaju da nepokretna imovina koja je deo imovine biznisa nekog oporezivog lica i koristi se u svrhe biznisa oporezivog lica i za privatnu upotrebu ili njegovog osoblja, ili, uopšteno, za ostale svrhe koje se ne povezuju sa njegovim biznisom, PDV o troškovima koji se povezuju sa ovom imovinom će biti umanjeni samo do stope korišćenja imovine u svrhe biznisa oporezivog lica.

5.5. kao izuzetak od člana 15. ovog zakona, promene u stopi korišćenja nepokretne imovine referisane u podstavu 5.4. ovog stava će se uzeti u obzir u skladu sa načelima utvrđene članom 41. ovog zakona.

5.6. Ministar Finansija donosi podzakonski akt za sprovođenja i troškova koja se podvrgavaju ograničenjima.

Član 37

Pravo na umanjenje

1. Pravo na umanjenje nastaje kada umanjeni porez postane opterećen.
2. Kako bi koristio pravo za odbitak umanjenog PDV-a, oporezivo lice treba najmanje:
 - 2.1. o svim smanjenjima referisana u poglavlje XIII ovog zakona da održava jednu fakturu ili dokumenat koja služi kao faktura shodno poglavlju XV ovog zakona ovog zakona. U vezi sa odbitkom prema podstavu 2.2. stava 2. člana 36. ovog zakona treba da ima jedan dokumenat uvoza "Jedinstven carinski dokument -DUD" na kome piše da je on ovlašćen da primi isporuku ili je uvoznik i na kome piše iznos ili omogućuje obračunavanje poreske obaveze.
3. Ministar Finansija donosi podzakonski akt za utvrđivanje pravila i dodatnu dokumentaciju radi provere umanjenog PDV-a, posebno u vezi sa:
 - 3.1. umanjenja prema podstavu 2.3. stava 2. člana 36. ovog zakona;
 - 3.2. umanjenja prema podstavovima 2.1. i 2.2. stava 2. člana 36. ovog zakona;
 - 3.3. u vezi sa umanjenja transakcija opisana u poglavljima X, XI i XII ovog zakona;
 - 3.4. referisani slučajevi u članu 52. ovog zakona kada lice je obavezna da vrši naplatu PDV-a kao potrošač odnosno kupac;
 - 3.5. Oporezivo lice koje plaća nadoknadu PDV-a, ima pravo da umanja nadoknadu za PDV kao umanjenu, pod uslovom da nadoknada PDV kao i vrednost primljene robe i usluga je isplatio poljoprivrednicima (farmerima) i da su poljoprivredna roba i usluge namenjene za obavljanje oporezivih snabdevanja, za koje je utvrđeno pravo za odbitak umanjenog PDV.
 - 3.6. umanjenja oko sprovođenja specijalnih šema, Poglavlje XIX ovog zakona.

Član 38

Način korišćenja prava na umanjeni PDV

1. Oporeziva lica vrše odbitak smanjujući iz celokupnog iznosa obaveza PDV-a za određeni poreski period, celokupan iznos PDV-a u vezi sa kojom se u istom periodu stvorilo pravo umanjenja shodno stavu 1. i 2. člana 37. ovog zakona.
2. Ako oporezivo lice ne umanja njen umanjeni PDV u ovom poreskom periodu, on može da umanjuje ovaj iznos umanjenog PDV-a u svako doba nakon ovog poreskog perioda, ali ne kasnije od poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine koje se nastavlja posle godine u kojoj je on imao pravo na umanjenje umanjenog PDV-a.
3. Ako oporezivo lice prima jednu fakturu koja pokazuje PDV od lica koje nema pravo da traži PDV po ovom zakonu, on ne treba da umanja PDV prikazano kao umanjeni PDV, bez obzira na to da li je on naplatio taj PDV.
4. Ako oporezivo lice prima jednu fakturu koja pokazuje jedan iznos PDV-a koja prekorači iznos PDV-a koji je trebalo da se optereti prema ovom zakonu, oporezivo lice ne treba da umanja prekoračeni iznos kao umanjeni PDV, iako je PDV uplaćen.

Član 39

Obračunavanje dela umanjenog PDV-a koja se odobrava kao umanjenje

1. Kod robe i usluga korišćena od oporezivog lica za realizaciju transakcija za koje je PDV umanjena za robu i pružene usluge, i za realizaciju transakcija u kojima PDV nije umanjena za robu i pružene usluge, umanjeno je samo deo PDV-a koja se pripisuje transakcijama za koja je PDV umanjena. Oporezivo lice, može da se ovlašćuje od PAK-a da vrši umanjenje PDV na osnovu realnog korišćenja, ako pruža podatke iz svog računovodstva o umanjenom PDV-u za koju on ima pravo i za koju on nema pravo umanjenja za korišćenu robu i usluge.
2. Umanjena proporcija treba da se nađe od podele koja se sastoji od sledećih iznosa:
 - 2.1. na brojilac: totalan iznos, izuzev PDV, godišnjeg prometa koji se odnosi na transakcije za koja oporezivo lice ima pravo da odbije umanjeni PDV;
 - 2.2. na imenilac: iznos obuhvaćen u brojilac i totalan iznos godišnjeg prometa za koju oporezivo lice nema pravo da umanja PDV, uključujući i razne subvencije drugačije od onih povezane sa isporukom robe i usluga kako je referisano u stavu 1. člana 24. ovog zakona.
3. Obračunavanje umanjene proporcije ne treba da sadrži:
 - 3.1. iznos prometa namenjen isporuke kapitalne robe korišćene od oporezivog lica za potrebe njegovog biznisa;
 - 3.2. iznos isporuke finansijskih usluga, kako su referisane u stavu 1. člana 28. ovog zakona, ako su razvijene u redovnim osnovama.
4. Umanjena proporcija PDV-a treba da se utvrđuje na godišnjim osnovama kao procenat, i treba da se zaokružuje jednim punim brojem koji sledi.

5. Privremena umanjena proporcija i aktuelna umanjena proporcija utvrđuje se kao u nastavku:

5.1. umanjena proporcija za aktuelnu godinu treba da se utvrđuje privremeno na osnovu podataka transakcija prethodne kao godine, dalje privremena umanjena proporcija. U nedostatku podataka o transakcijama iz prethodne godine, ili kada su iznosi bili beznačajni, privremena umanjena proporcija treba da se utvrdi od strane oporezivog lica na osnovu njegovih planiranja, za koja treba da se informiše PAK”;

5.2. umanjena proporcija na kraju treba da se utvrđuje kada aktuelan obim transakcija je poznat za godinu za koju je utvrđena oporeziva kao proporcija, dalje aktuelna umanjena proporcija;

5.3. ako se primeti da je odbitak umanjenog PDV-a na osnovu privremene umanjene proporcije bila veća ili manja nego ona kakva je trebalo da bude u vezi aktuelnih podataka o obimu transakcija, smanjenje umanjenog PDV-a treba da se podešava prema okolnostima u poreskoj deklaraciji poreskog perioda januara naredne godine koja je godina u kojoj je utvrđena aktualna umanjena proporcija;

6. Bez obzira na stav 2. ovog člana, oporezivo lice može da utvrđuje umanjenu proporciju za svaku individualnu oblast njene aktivnosti na odvojen način, pod uslovom da on vodi odvojene beleške za svaku individualnu oblast i pod uslovom da on obaveštava poreske autoritete o metodi utvrđivanja umanjene proporcije. Ako PAK primi obaveštenje najmanje petnaest (15) dana pre početka novog poreskog perioda, oporezivo lice može da započne da obračuna umanjenu proporciju prema ovom stavu u prvom poreskom periodu koja sledi posle poreskog perioda u kojoj je on obaveštavao PAK-a oko njegove odluke, ili početkom sledećeg poreskog perioda. Oporezivo lice treba da obračunava umanjenu proporciju, izabranu prema ovom stavu za najmanje dvanaest (12) meseci. Ako oporezivo lice želi da ponovo izmeni metodu obračunavanja umanjene proporcije, on treba da obaveštava PAK za ovu izmenu u roku od petnaest (15) dana pre početka poreskog perioda u kojoj se upotrebljava nova metoda.

7. PAK može da:

7.1. posle obaveštenja u skladu sa stavom 6. ovog člana da zabrani oporezivom licu korišćenje izabrane metode za utvrđivanje umanjene proporcije ako izabrana metoda ne omogućava PAK-u adekvatnu kontrolu odbitka umanjenog PDV-a;

7.2. da ovlasti odnosno traži oporezivom licu da vrši umanjenje na osnovu realnog korišćenja za celokupnu ili deo roba i usluga.

Član 40

Zahtevi za refundaciju PDV

1. Oporezivo lice može da prenese prekoračeno kreditiranje PDV-a u naredni poreski period ili može da podnese zahtev za refundaciju PDV-a, ako je oporezivo lice prenelo višak umanjenog PDV-a za tri (3) meseci redom. Deklaracija o PDV-e oporezive osobe predstavlja jedan iznos smanjenja koji prekoračuje iznos obaveza PDV-a. Prekomerni preneti kredit PDV-a može da se primeni na naredne obaveze za PDV u narednom poreskom periodu.

2. Bez prejudiciranja relevantnog zakona o poreskoj administraciji i postupcima u cilju tačnog i pravilnog sprovođenja ovog člana, za zahteve refundacije PDV-a treba da se sprovede procedura kao u nastavku:

2.1. oporezivo lice može da traži refundaciju PDV-a ako je uzastopno za tri (3) meseca redom u kreditiranju i na kraju trećeg meseca iznos kredita PDV-a prekorači iznos od tri hiljada (3.000 €) evra, kao i ako su predate sve deklaracije PDV-a i drugih poreza za sve protekle poreske periode.

2.2. oporezivo lice, koje ima izvoze može da traži refundaciju PDV-a nakon svakog poreskog perioda, pod uslovom da se ispune uslovi kao u nastavku:

2.2.1. iznos kredita PDV-a prekoračuje tri hiljada (3.000 €) evra na kraju poreskog perioda;

2.2.2. oporezivo lice ispunjava sve primenljive carinske odredbe i PDV-a; i

2.2.3. ako su predate sve deklaracije PDV-a i druge poreske deklaracije za sve protekle periode.

3. Dokazi u vezi zahteva za refundaciju PDV-a su kao u nastavku:

3.1. u trenutku podnošenja zahteva za refundaciju, oporezivo lice treba da poseduje sve evidencije i dokumente navedene u stavu 4. ovog člana i određene podzakonskim aktom od strane Ministra finansija;

3.2. PAK neće izvršiti refundaciju ako oporezivo lice ne poseduje evidenciju i dokumente, ili ako ima indikacija da podaci izveštavani u ranijoj deklaraciji PDV-a gde prijavljen iznos refundacije PDV-a i ranije deklaracije PDV-a nisu tačne. Takve indikacije treba dokumentovati u službenom izveštaju službeniku PAK-a ili Carine. Službeni izveštaj obezbeđuje evidencije sve dok oporezivo lice ne dokaže suprotno. PAK sa jednom obrazloženom odlukom treba da obavesti oporezivo lice o zadržavanju refundacije pružajući obaveštenje o razlozima zadržavanja refundacije;

3.3. refundacija će se zadržati sve dok nadležna kancelarija PAK-a ne primi potrebne evidencije, dokumente i poreske deklaracije koje nedostaju. Ako se dokumentacija ne obezbedi tokom predviđenog roka od strane PAK-a, kontrola zahteva za refundaciju PDV-a zatvoriće se i izdaje se finalni izveštaj koji objašnjava razloge zbog kojih nije usvojen zahtev za refundaciju koji se predaje poreskom obvezniku;

3.4. tokom perioda dok se zadržava refundacija PDV-a, za zakasnelu refundaciju kao što je referisano u pod – članu 3.2. i 3.3. ovog člana, ne stvara se interes;

4. Ministar finansija donosi podzakonske akte da bi odredili:

4.1. procedure i uslovi u vezi povraćaja PDV-a koji se tiču periodične izjave PDV-a; i

4.2. alternativne procedure za refundaciju PDV-a, za lica koja nisu obavezna da dostavljaju deklaracije PDV-a, za lica koja nisu obavezna da dostavljaju prekidanje privredne delatnosti i oporeziva lica i potrošače koji nisu nastanjeni na Kosovu.

Član 41

Podešavanje umanjenja

1. Početna umanjenja treba da se regulišu kada:

1.1. ako je kasnije utvrđeno da umanjenje PDV-a je izračunato više ili manje od iznosa na koji je oporezivo lice imalo pravo;

1.2. nakon što se dostavi deklaracija PDV-a, dešavaju se promene činilaca koji se koriste za smanjenje umanjenog PDV-a, kada se na primer kupovina obustavlja ili su cene smanjene nakon što se desila kupovina.

2. U vezi kapitalnih dobara, podešavanje ili regulisanje treba da se uradi tokom pet (5) kalendarskih godina. Za nepokretnu imovinu treba da se primeni i da važi period od dvadeset (20) godina.

3. Period korigovanja prema stavu 2. ovog člana treba da se smatra kao period od pet (5) godina počevši sa/i uključujući godinu kada je počelo korišćenje opreme. U slučaju nepokretne imovine je dvadeset (20) kalendarskih godina, počevši i uključujući godinu kada je počeo da se koristi objekat.

4. Godišnje podešavanje treba da se uradi samo za jednu petinu (1/5), odnosno jedna dvadesetina (1/20) PDV-a obračunatog za kapitalna dobra. Ovo regulisanje treba da se uradi na osnovu izmena prava na umanjenje za naredne godine i u vezi umanjenog PDV-a koji je smanjen u vezi kapitalnih dobara. Neće se obaviti nikakvo podešavanje u smanjenju umanjenog PDV-a ako razlika u trenutnoj umanjenoj srazmeri (koeficijent poreskog kreditiranja) iznosi manje od tri (3%) posto iznosa umanjenog PDV-a.

5. Ako se isporučuju tokom perioda podešavanja, kapitalna dobra treba da se tretiraju kao da su primenjena u nekoj ekonomskoj aktivnosti oporezivog lica sve dok se ne završi period podešavanja. Ekonomska aktivnost treba pretpostaviti da je potpuno oporeziva u slučajevima kada je snabdevanje kapitalnim dobrima oporezovano. Treba pretpostaviti da je ekonomska aktivnost u potpunosti oslobođena u slučajevima kada je snabdevanje dobrima oslobođeno. Podešavanje koje je predviđeno u stavu 4. ovog člana uradiće se samo jednom u vezi celokupnog perioda koji pokriva period podešavanja koji ostaje da se iskoristi.

6. Ministar finansija donosi podzakonski akt da bi registrovali podešavanja PDV-a i da bi utvrdili umanjeni i ne – umanjeni PDV u vezi ovih podešavanja.

Član 42

Umanjenje umanjenog PDV na početku privredne delatnosti kao oporezivo lice registrovano kao obveznik PDV

1. Dana kada njihova identifikacija za potrebe PDV-a postane punovažna, oporezivo lice treba da dobije pravo za proporcionalno umanjenje umanjenog PDV-a za dobra koje ima u zalihama u trenutku dostizanja limita na osnovu člana 6. 7. i 8. ovog zakona. Umanjenje umanjenog PDV-a, treba da se utvrđuje od strane PAK-a na osnovu informacija računovodstva oporezivog lica i podataka o zalihama robe.

2. Oporezivo lice prema implementaciji ovog člana može da umanji umanjeni PDV u srazmeri sa obavljenim nabavkama - ako Pravo na umanjenje postoji, ali, ne može dobiti pravo na

umanjenje PDV-a po ovoj osnovi.

3. Ministar finansija donesi podzakonski akt za sprovođenje ovog člana.

POGLAVLJE XIV LOŠI DUGOVI

Član 43

Loši dugovi za potrebe PDV-a

1. Kada celokupna naplata odnosno deo naplate za oporezivu nabavku nije priznata od oporezivog lica – snabdevača i proglašena je kao nenaplativa inicirajući procedure u sudskim organima, dozvoljava se umanjene odgovarajućeg PDV-a, i koji PDV je sprovodljiv prema ovom zakonu za nenaplativ iznos lošeg duga.

2. Umanjenje PDV-a dozvoljava se u bilo kom poreskom periodu nakon što dug postane loš dug i počinje, barem, šest (6) meseci nakon završetka poreskog perioda, za koji je PDV primenjen u vezi snabdevanja.

3. Poreski obveznik će izdati jednu fakturu o ne naplaćenom iznosu gde će napisati reči “Loš dug” kao i broj fakture, sa kojom je povezan ovaj dug, faktura koja služi prodavcu da smanji obavezu za PDV-e i kupcu da smanji umanjene PDV-e.

4. Kada se smanjenje PDV-a ili Lošeg duga izvrši kao što je predviđeno u ovom članu i ovaj dug se isplati kasnije u potpunosti ili delimično, naplaćeni iznos se tretira kao nova isporuka i na fakturi koja je izdata za ovu isporuku navodi se broj fakture lošeg duga i piše se izraz “Loš dug isplaćen”.

5. Za iznos do petsto (500 €) evra koji se tretira kao loš dug ne traži se iniciranje procedure pri sudskim organima.

6. Nenaplaćeni iznos se ne smatra kao loš dug ako:

6.1. ako su transakcije sa istim dužnikom ponovljene nakon proglašenja lošeg duga;

6.2. loš dug je između povezanih lica;

6.3. nema dovoljno evidencija da su učinjeni substancijalni naponi da se naplati dug, uključujući svaku primenljivu akciju da bi maksimalizovali naplatu dugova.

7. Ministar finansije može da ovlasti sprovođenje specijalne šeme za preduzeća od javnog interesa.

POGLAVLJE XV FAKTURISANJE I IZDAVANJE DRUGIH PORESKIH DOKUMENATA

Član 44

Izdavanje faktura i drugih dokumenata koja služe kao fakture od oporezivih lica

1. Svako oporezivo lice treba da se uveri da je izdata jedna faktura, bilo od njega samog; njegovog kupca; na njegovo ime i njegov račun od trećeg lica, u sledećim slučajevima:

1.1. isporuka robe i usluga koje je on izvršio za drugo oporezivo lice ili ne oporezivo lice;

1.2. bilo koja isplata, izvršena na njegovom račun, pre nego što se uradi isporuka robe navedene u pod – stavu 1 ovog člana;

1.3. bilo koja isplata izvršena na njegovom račun od drugog oporezivog lica i neoporezivog lica pre nego što je urađeno ili izvršeno pružanje usluga.

2. Jedna zajednička faktura može da se izda ako oporezivo lice izvrši neke podeljene isporuke robe ili usluga tokom poreskog perioda.

3. Ako je jedna faktura izdata jednoj drugoj oporezivoj osobi, ona treba da sadrži podatke utvrđene u članu 45. ovog zakona, ili ako je izdata drugim licima, ona treba da sadrži barem podatke utvrđene u članu 46. ovog zakona.

4. Faktura treba da se izda pre petnaestog (15-tog) dana meseca koji sledi nakon meseca kada je nastao trenutak stvaranja obaveze. Faktura treba da se potpiše u skladu sa zahtevima poreskog zakonodavstva na snazi.

5. Fature stvorene od kupca u vezi sa ostalim izvršenim isporukama da bi:

5.1. Faktura može da se izda od kupca ili klijenta neke robe ili usluge za snabdevanje robom ili uslugama dobijenih od jedne oporezive osobe ako postoji neki prethodni sporazum između dve strane i pod uslovom da postoji neka procedura za prijem od snabdevača robom ili uslugama za svaku fakturu izdatu na račun na njegovo ime.

5.2. PAK može da naloži uslove za takve procedure i takođe može da nameće specifične uslove za oporeziva lica koja nisu nastanjena na Kosovu, ali, koji snabdevaju robama i uslugama na Kosovu.

Član 45

Sadržaj faktura izdatih od strane oporezivog lica za oporezovano lice

1. Oporezivo lice koje izdaje fakturu za oporezivo lice, u fakturu treba da iznese sledeće podatke:

1.1. datum izdavanja;

1.2. redni broj koji omogućava identifikaciju fakture;

- 1.3 broj registracije PDV i fiskalni broj oporezivog lica sa kojim se on snabdeva robom ili uslugama;
- 1.4. broj registracije PDV i fiskalni broj klijenta ili kupca, ukoliko klijent ili kupac je obavezan da plaća PDV za robu ili usluge kojima snabdeva;
- 1.5. ime i puna adresa oporezivog lica i njegovog klijenta ili potrošača;
- 1.6. količinu i prirodu isporučenih dobara, ili nivo i prirodu pruženih usluga;
- 1.7. datum kada je izvršena isporuka robe i usluga ili datum prijema isplate na računu, dok ovaj datum može da se utvrdi i razlikuje se od datuma izdavanja fakture;
- 1.8. oporeziva vrednost na koju je dodat i PDV za svaki individualni prosek, odnosno za koji se primenjuje individualno umanjenje, cena po jedinici isključujući PDV na robu i usluge za svako smanjenje cene koje nije obuhvaćeno u cenu jedinice;
- 1.9. primenjena stopa PDV-a;
- 1.10. iznos PDV-a, izuzev tamo gde je primenjen poseban aranžman, u skladu sa ovim zakonom;
- 1.11. ako oporezivo lice isporuči robu i usluge za koje je predviđeno oslobađanje od PDV-a, faktura treba da pokaže odredbu ovog zakona koja utvrđuje to oslobađanje;
- 1.12. ako oporezivo lice snabdeva robu i usluge gde je potrošač obavezan da plati PDV, treba da se pokaže referenca u primenjenom propisu ovog zakona ili druge reference koja pokazuju da isporuka robe i usluga podleže proceduri drugog zaduženja i podleže proceduri suprotnog zaduženja referisano podstavom 1.2., 1.3. i 1.4. stava 1. člana 52. ovog zakona;
- 1.13. jedno oporezivo lice koji utvrđuje PDV u šemu urađene marže za trgovačke agente, u fakturi treba da se naglasi stav ovog zakona po kome je vršeno zaduženje PDV-a u razliku cena, navedene u članu 58. ovog zakona;
- 1.14. kada se sprovodi jedan od specijalnih aranžmana za robu druge klase, umetnički radovi, artikli kolekcionara i antikviteti, treba da se daju reference relevantnih članova ovih aranžmana referisanjem člana 59. ovog zakona;
- 1.15. kada lice koje je obavezno da plati PDV kao poreski predstavnik u smislu stava 5. člana 52. ovog zakona, u fakturu treba da unese obavezne detalje kao što su registarski broj PDV-a, njegovo ime i puna adresa.

Član 46

Sadržaj fakture izdate od strane od oporezivog lica za drugo lice

1. Jedno oporezivo lice koja izdaje jednu fakturu za druga lica od onih koja su spomenuta u članu 45 ovog zakona, u fakturu treba da zabeleži sledeće podatke:

- 1.1. datum izdavanja;
 - 1.2. vreme isporuke;
 - 1.3. redni broj koji omogućava identifikaciju fakture;
 - 1.4. broj registracije PDV-a i fiskalni broj pod kojim oporezivo lice snabdeva robom i uslugama;
 - 1.5. puno ime i adresu oporezivog lica;
 - 1.6. puno ime, adresu drugog lica i poreski identifikacioni broj ovog lica kao što je definisano u PAK;
 - 1.7. celokupan iznos za isplatu uključujući i PDV;
 - 1.8. vrednost prodaje robe ili usluga bez PDV-a; i
 - 1.9. iznos PDV.
2. Ako oporezivo lice isporuči robu i usluge različitim poreskim stopama, on treba da pokaže iznos prodaje uključujući i PDV pojedinačno za svaku poresku stopu i takođe treba podeljeno i pojedinačno da pokaže iznos PDV-a.
3. Ako oporezivo lice snabdeva robom i uslugama za koje je predviđeno oslobađanje, faktura treba da pokaže odredbe ovog zakona koje predviđaju oslobađanje.
4. U svim slučajevima kada je primalac dobara ili usluga ne-oporezivo lice koja obavlja ekonomsku delatnost u smislu člana 4. ovog zakona mora da traži od oporezivog lica da izda fakturu za njega. Vremenski rok za izdavanje fakture je isti kao i rok utvrđen u stavu 4. člana 44. ovog zakona.

Član 47

Dužnička i poverilačka nota

1. Kada na oporeziv iznos i PDV u poreskoj fakturi treba da se vrši ispravka, shodno članu 41. ovog Zakona, snabdevač treba da izda jednu notu debita ili notu kredita, i treba tu notu tretirati kao da je poreska faktura.
2. Debitna nota i kreditna nota treba da sadrže barem informacije kao u nastavku:
 - 2.1. datum izdavanja;
 - 2.2. redni broj;
 - 2.3. referenca u originalnoj fakturi;
 - 2.4. identifikaciju snabdevača i kupaca - ime, adresu i njihove fiskalne brojeve, i ako je to

spvodljivo, njihove brojeve registracije PDV-a;

2.5. razlog ispravke, i

2.6. ispravljeni oporezivi iznos i ispravljeni PDV.

Član 48 **Faktura lošeg duga**

1. Faktura lošeg duga kao što je navedeno u članu 43. ovog zakona treba da sadrži sledeće informacije:

1.1. datum izdavanja;

1.2. redni broj;

1.3. referencu u originalnoj fakturi;

1.4. identifikaciju nabavljača i kupaca ili lošeg dužnika, njihove fiskalne brojeve i njihov broj registracije PDV-a ako poseduju;

1.5. oporezivi iznos originalne fakture PDV-a kao i ispravljeni iznosi oporezive vrednosti i PDV-a.

Član 49 **Zahtevi za pojednostavljene fakture i fiskalni kuponi**

1. Svako lice koje obavlja ekonomsku aktivnost prema članu 4. ovog zakona, primaocu isporuke izdaje sledeće:

1.1. običnu fakturu kao što je predviđeno u članu 46. ovog zakona, gde isporuka i vrednost petsto (500 €) evra ili više, ili ako lice koje prima isporuku je obavezno da zahteva takvu fakturu u skladu sa stavom 4. člana 46. ovog zakona.

1.2. fiskalne kupone koji:

1.2.1 proizvode na automatski način od strane autorizovanih fiskalnih elektronskih uređaja iznoseći detalje o robi i pruženim uslugama u lokalima, jedinicama ili lokacijama koje su pristupačne javnosti, u maloprodaji ili veleprodaji, ili uopšte tamo gde se ne mora izdati faktura na sistematski način klijentima koji plaćaju u gotovini ili drugim ekvivalentnim instrumentima plaćanja;

1.2.2. Sadržaj fiskalnog kupona utvrđuje se odgovarajućim Zakonom o poreskoj administraciji i procedurama.

1.3. poreske informacije automatski proizvedene, uljučujući i promet i isplaćeni PDV potrošača, koji u "online" način mogu biti na raspolaganju PAK-a za upravljanje PDV-om i drugim porezima koje plaćaju poreski obveznici ili određene kategorije poreskih obveznika.

2. Oporezivo lice koje snabdeva ostala lica robom i uslugama u ne poslovne svrhe korisniku tih usluga istim izdaje račun i pojednostavljene priznanice kao što se to navodi u stavu 1. ovog člana.

Član 50

Izdavanje i dostavljanje faktura elektronskim putem i dokumenata koji služe kao fakture

1. Fature i drugi dokumenti izdavani prema ovom poglavlju treba da se dostavljaju u papiru i zavisno da li primalac prima, može da se dostavlja ili stavlja se na raspolaganje na elektronski način. Autentičnost porekla i integritet njihovog sadržaja mora biti zajamčen pomoću naprednog elektronskog potpisa ili putem elektronske razmene podataka.

2. Specifične obaveze ili formalnosti koje su povezane sa izdavanjem, dostavljanjem ili stavljanjem na raspolaganju faktura ili slične dokumentacije na elektronski način elektronske potpise koja su u saglasnosti sa aranžmanima Evropske unije i preporukama, treba da se utvrde u pod-zakonskom aktu kojeg donosi Ministar za finansije.

3. Svaki dokument ili obaveštenje koji dopunjuje ili referiše na specifičan način i jasno početnoj fakturi, tretira se kao faktura.

Član 51

Posebne odredbe

1. Oporezivi iznos i iznos PDV-a na fakturama izražava se u evrima.

2. PAK može tražiti da fakture ili dokumenti koje služe kao fakture oko isporuke dobara i pružanje usluga na Kosovo ili za druge zemlje, da se prevedu na službenim jezicima Kosova.

3. Ministar za finansije treba da donese podzakonski akt sa detaljnim objašnjenjima i obavezama radi sprovođenja poglavlje XV ovog zakona. Ministar može takođe nametnuti u skladu sa aranžmanima Evropske unije i pored zajedničkih dokumenata trgovine koje se koriste na Kosovu, ostale dokumente kao što su dostava beleški, zapisi tereta, dokumenti transporta, detaljni računi i evidencije, kao što su registri za ugovor i proces rada i druga sredstva dokazivanja u pogledu transakcija i premeštanja robe, kako bi osigurali ispravnu procenu i ubiranje PDV-a.

POGLAVLJE XVI

LICA KOJA SU OBAVEZNA DA PLAĆAJU PDV

Neni 52

Lica obveznici za plaćanje PDV

1. Lica koja su obavezna da plate PDV, su:

1.1. svako oporezivo lice koje pruža oporezivu isporuku robe i pružanje usluga, izuzev kada PDV treba da plati drugo lice referisana u podstavu 1.2. i 1.3. ovog stava.

1.2. svako lice koje je registrovano za potrebe PDV-a na Kosovu, kome su dostavljene roba i usluge od strane oporezivog lica koje nije osnovano na Kosovu, ako se smatra da

je mesto dostavljanja Kosovo. Ovo se ne primenjuje za usluge povezane sa dozvolom ulaska za kulturne događaje, umetničke, sportske, naučne, vaspitne i slične, kao što su sajmovi, izložbe i u vezi pomoćnih usluga koje se tiču dozvole ulaska.

1.3. svako lice koje je registrovano za potrebe PDV-a na Kosovu za koje PDV-e je obavezan i kome je isporučena roba preko sistema raspodele referisane u stavu 4. člana 19. ovog zakona, ako je isporuka bila od oporezivog lica koji ne boravi unutar Kosova;

1.4. Ministar finansija, može da donese jedan podzakonski akt u kome predviđa da lice obavezno da plati PDV je oporezivo lice za koju je obavljena bilo koja od ovih isporuka:

1.4.1. isporuka građevinskih radova, uključujući popravke, čišćenje, održavanje, usluge modifikacije i demoliranja oko nepokretne imovine;

1.4.2. Isporuka ako je osoblje angažovano u aktivnostima pokrivena podstavom 1.4.1. ovog stava;

1.4.3. isporuka iskorišćenog materijala, iskorišćeni materijal koji se ne upotrebljava u istom stanju, otpaci, industrijski i ne-industrijski otpaci, reciklirajući otpaci, otpaci delimično prerađeni, određena roba i pružanje usluga;

1.4.4. isporuka robe pružene kao garancija od strane jednog oporezivog lica za nekog drugog za izvršenje te garancije;

1.4.5. isporuka dobara nakon prestanka rezervisanje vlasništva jednog korisnika i korišćenje ovog prava od korisnika;

1.4.6. isporuka nepokretne imovine dužnika prodata u proceduri prinudne prodaje. Ministar finansija u gore spomenutom pod – zakonskom aktu može takođe da specifikuje ostale isporuke za robu i usluge i kategorije snabdevača ili primalaca za koje može da se primene mere.

2. PDV-e treba da bude isplativo od strane svakog lica koje vrši registraciju PDV-a u jednoj fakturi.

3. Na uvoze, PDV-e treba da je uplativo od svakog lica ili određenih lica poznati kao obveznici u skladu sa zakonodavstvom carine na snazi. Ministar finansija, podzakonskim aktom može da utvrdi uslove da u slučaju uvoza robe od strane oporezivih lica ili njihovih određenih kategorija, ili od lica koja su obavezna da plate PDV ili njihovih određenih kategorija, isplata obaveze PDV-a zbog uvoza može da se odloži za jedan maksimalni period od dvanaest meseci ili nema potrebe da se isplati u vreme uvoza, pod uslovom da bude registrovano kao takva u deklaraciji PDV-a koja se dostavlja shodno članu 54. ovog zakona.

4. PDV će biti uplativ od svakog lica koje utiče da roba prestane da budu smeštena u carinskim magacinima, druge magacine i sličnim aranžmanima.

5. Oporezivo lice koje nije osnovano na Kosovu, treba da imenuje poreskog predstavnika kao lice obavezno da plati PDV, i za korišćenje svih njegovih prava, izuzev za slučajeve definisane u podstavu 1.2. i podstavu 1.3. ovog člana, kada je primalac dužan da plati PDV-e.

6. Ministar finansija može, preko pod – zakonskog akta, u slučaju prodaje robe na javnim aukcijama ili od posrednika da obezbedi da lice, osim onog lica koje je obavezno da plati PDV-e, je dužno bilo zajednički ili individualno da plati PDV-e.

POGLAVLJE XVII PORESKI PERIODI I DEKLARACIJE PDV-a

Član 53 Poreski periodi

1. U zavisnosti od stavova 2. i 3. ovog člana, poreski period svih oporezivih lica treba da bude svaki kalendarski mesec.

2. U slučaju kada je lice:

2.1. registrovano za PDV-e na dan koji nije prvi dan kalendarskog meseca, prvi poreski period za to lice treba da počne na dan njegovog registrovanja i traje do zadnjeg dana tog meseca; i

2.2. ispisan za PDV-e na dan koji nije poslednji dan kalendarskog meseca, poslednji oporezivi period za to lice treba da se završi na dan njegovog ispisa, počevši od prvog dana tog meseca.

3. Likvidacija i bankrotiranje reguliše se kao što sledi:

3.1. za oporezivo lice protiv koga je pokrenuta procedura likvidacije ili bankrotiranja, poreski period treba da počne na dan početka procedure likvidacije ili bankrotiranja. Ovaj poreski period završava se danom donošenja odluke o završetku procedure likvidacije ili bankrotiranja;

3.2. deklaracije PDV-a treba da se podnesu mesečno ako se aktivnosti biznisa nastavljaju od strane likvidatora ili kurativni, koji se imenuju ili određuju radi administriranja procedure likvidacije ili bankrotiranja shodno zakonodavstvu na snazi;

3.3. Ministar finansija podzakonskim aktom reguliše praktično sprovođenje ovog člana. On može da utvrdi poreski period koji je različit od onog za mesečne isplate avansa za taj period za svaku kategoriju oporezivih lica.

Član 54. Deklaracija PDV-a, dostava i isplata

1. Jedno oporezivo lice treba da dostavi poresku deklaraciju i da izvrši odgovarajuću isplatu najkasnije do 20-og dana kalendarskog meseca koji sledi nakon kraja svakog poreskog perioda. Poreska deklaracija treba da sadrži:

1.1. iznos svih oporezivih i oslobođenih isporuka, izvoze i isporuke koja imaju tretman izvoza kao i poresku obavezu obračunatu u oporezivim isporukama učinjenim od njega u toku perioda;

- 1.2. iznos svih kupovina i uvoze kao i umanjeni porez za koje lice ima pravo umanjenja u tom poreskom periodu;;
 - 1.3. iznos kupovine PDV-om koji opterećuje primaoca kako je referisano u podstavu 1.4 člana 52 ovog zakona za poreski period;
 - 1.4. svako povećanje i smanjenje oko iznosa pomenutom u podstavovima 1., 2., 3. stava 1. ovog člana pre sređivanja rezultata oporezivog iznosa zasnivajući se na notu zaduženja i notu kredita, regulisanje umanjenja umanjenog PDV-a za kapitalna dobra ili svako sređivanje kao rezultat fakture lošeg duga;
 - 1.5. neto iznos zaduženja PDV-a koji treba da se isplati PAK-u ili neto iznos za taj poreski period.
2. Obrazac deklaracije i informacije koja treba da se deklarišu, mesto dostave deklaracije, mesto i način isplate poreske obaveze PDV-a treba da se specifikuju u jednom podzakonskom aktu koga donosi Ministar finansija.

POGLAVLJE XVIII

VOĐENJE I ČUVANJE KNJIGA PDV-A, BELEŠKE I DRUGA DOKUMENTACIJA

Član 55

Zahtevi za registraciju informacija, vođenje beleški i obezbeđivanje pristupa

1. Oporezivo lice treba da vodi:

- 1.1. sve informacije koja se nalaze u fakturama, kuponima, notu debita i notu kredita ili druga dokumenta koja služe za iste namene izdate od njega. Ove informacije treba da se registruju u knjige i beleške koje treba da vodi poreski obveznik;
 - 1.2. sve primerke poreskih faktura ili fakturu lošeg duga, notu debita i notu kredita ili svaku drugu dokumentaciju koja služi istim namenama, izdavane od njega;
 - 1.3. originale svih poreskih faktura ili fakture lošeg duga, notu debita ili notu kredita i svaki drugi dokumenat koji služi u iste svrhe, izdate za njega;
 - 1.4. da vodi beleške svih isplata u gotovom novcu, bankarske podatke i podatke kreditnih kartica koje su povezane sa svakom privrednom delatnošću koju on obavlja;
 - 1.5. kopije svakog ugovora za: svaki uvoz ili isporuku robe i pružanje usluga bez obzira da li je zadužen PDV-om ili ne, i svako snabdevanje robom i uslugama koja su tretirana u cilju postojećeg zakona kao što se desilo van Kosova.
 - 1.6. da čuva svaki original carinskog dokumenta ili drugog dokumenta carine, važan za uvoz, izvoz ili neki drugi carinski aranžman.
2. Svi pomenuti dokumenti u stavu 1 ovog člana treba da se drže u hronološkom redosledu usklađujući ih među sobom onda kada su povezani sa istim oporezivim trenutkom.

3. Oporeziva lica treba da čuvaju primerke programa IT-a koji se koriste ili su korišćeni za administriranje beleški poreza i računovodstva, knjiga i druge dokumentacije i da obezbeđuju pismeni primerak u papiru ovih programa da bi mogli da se pročitaju. Izrada i čuvanja fakture i svih ostalih poreskih dokumenta, knjiga i evidencije navedene u ovom zakonu u pogodnom elektronskom formatu ili sličnom sistemu kao što su mikrofilmovi, microfich-ovi i skenirani formati, biće odobreni samo od strane generalnog direktora PAK-a nakon primanja pismenog zahteva za to od oporezivog lica. Takvom zahtevu treba biti priložen detaljan opis sistema i mora sadržavati sve potrebne dokaze radi ispunjenja sigurnosti u odnosu zahteva za izradu i čuvanje faktura, knjiga i evidencija.

4. oporeziva lica treba da pruže pristup unutar opravdanog zakašnjenja u svim inforacijama kao što je referisano u stavu 1, 2, 3 ovog člana i posebno za sisteme Informativne tehnologije korišćene za ciljeve poreza i računovodstva i da pruže svu tehničku pomoć za čitanje i razumevanje sistema IT i programa referisanih prema stavu 3. ovog člana.

5. Ministarstvo finansija donosi podzakonski akt u vezi implementacije ovog člana.

Član 56

Čuvanje faktura, faktura lošeg duga, notu debita i notu kredita, pojednostavljene fakture, kupone i dokumente koji služe kao fakture, knjige i evidencije

1. Svako lice koje ima pravo i obaveze koje proizilaze iz ovog zakona, treba da obezbedi čuvanje primeraka faktura, faktura lošeg duga, notu kredita i notu debita, pojednostavljene fakture, kupone i dokumente koji služe kao fakture, izdavane od njega ili njegovog klijenta u njegovo ime i za njegov račun i sve dokumente koje je on primio kao i sve knjige i evidencije, registre i svi ostali dokazni dokumenti čuvaju se najmanje u razdoblju od šest (6) godina, sa početkom od prvog januara nakon godine u kojoj se dogodio oporezivi događaj. Izuzetak od ovog pravila, za čuvanje dokumentacije za nepokretnu imovinu treba da važi period od dvadeset (20) godina. Ista pravila važe i u vezi elektronskog čuvanja ove dokumentacije, knjiga, beleški i registara.

2. Svako lice koja ima prava i obaveze koje proizilaze iz ovog zakona, treba da čuva dokumente referisane u stavu 1. ovog člana, prema redosledu rednog broja. Redni broj takođe treba da figurira u originalnom dokumentu izdavan za njegovog potrošača.

3. Mesto čuvanja određuje se kao u nastavku:

3.1. svako lice koje ima pravo i nametnuto obavezu koje proizilaze iz ovog zakona, može da odluči za mesto čuvanja za svu dokumentaciju prema stavu 1. ovog člana. Oporezivo lice treba da informiše PAK u vezi mesta čuvanja;

3.2. PAK treba da ima pristup u mesto čuvanja i svi dokumenti bez zakašnjenja treba da se stavljaju na raspolaganju PAK-u u mestu njenog biznisa ili njenu fiksnu jedinicu, ili u nedostatku ovog mesta, mesto gde mu je stalna adresa ili gde obično stanuje na Kosovu, uvek kada to traži PAK.

Član 57

Period čuvanja knjiga i svih registracija za PDV

1. Sa izuzetkom onoga šta je definisano u Zakonu o poreskoj administraciji i procedure, oporeziva osoba treba:

- 1.1. da vodi knjige predviđene zakonom najmanje šest (6) godina koja počinje nakon godine u koju su zaključene te knjige;
 - 1.2. da drži sve registracije i drugu dokumentaciju kao što to traži član 55. i 56. ovog zakona, za period najmanje od šest (6) godina odnosno od dvadeset (20) godina za nepokretnu imovinu, koja počinje nakon godine u koju je stvorena obaveza za PDV, ili nakon što se desilo smanjenje PDV-a ili regulisanje PDV-a;
 - 1.3 da poštuje ista pravila u vezi elektronskog čuvanja ovih knjiga, beleški i registara.
2. Ministar finansija donosi podzakonski akt za implementaciju ovog člana.

POGLAVLJE XIX POSEBNE ŠEME

Član 58

Posebne šeme za agente putovanja

1. Ministar finansija podzakonskim aktom može da predvidi posebne šeme za agente putovanja.
2. Ova specijalna šema može da se sprovodi za transakcije trgovačkih agenata koji rade sa potrošačima u njihovo ime i koriste dobra ili pružaju usluge od drugih oporezivih lica na pružanju mogućnosti za putovanje;
3. sprovođenje specijalne šeme ne treba da se sprovodi za agente putovanja koji rade samo kao posrednici i za koje se podstav 6.3. člana 24. ovog zakona sprovodi samo u cilju obračunavanja poreskog iznosa;
4. Za potrebe ovog člana:
 - 4.1. operator putovanja označava lice koje radi u njegovo ime i koji organizuje putovanja za putnike u paketu sa svojim sredstvima;
 - 4.2. putnički agent označava lice koji radi kao posrednik i aranžira prevoz, smeštaj i putovanje za putnike;
 - 4.3 operatori putovanja treba da se tretiraju kao putnički agenti.
5. Pojedinačna usluga regulisana je kao što sledi:
 - 5.1. učinjene transakcije agenta putovanja shodno uslovima stava 1. ovog člana oko putovanja treba da se tretiraju kao pojedinačno putovanje isporučeno od strane putničkog agenta za putnika;
 - 5.2. pojedinačna usluga oporeziva je na Kosovu ako agent putovanja ima svoj biznis ili ima fiksnu jedinicu na Kosovu, iz koje on pruža usluge putovanja za putnika;

5.3. oporeziv iznos i cena bez PDV-e oko posebne usluge pružena od agenta putovanja, treba da bude marža agenta putovanja, koja je razlika između ukupnog iznosa bez PDV-a koji treba da se isplati od putnika i trenutne cene za agenta putovanja, isporuke dobara i pružanje usluga od drugih oporezivih lica, i ove transakcije su za neposrednu korist putnika;

5.4. ako su transakcije koje su pružene drugom oporezivom licu od agenta putovanja učinjene od strane lica van Kosova, isporuka od agenta putovanja treba da se tretira kao srednja aktivnost oslobođena shodno članu 34. ovog zakona;

5.5. ako su u transakcije izvršene unutar i van Kosova, samo deo usluga agenta putovanja koje se odnose na transakcije van Kosova mogu da se oslobađaju;

5.6. PDV-e zaduženja za agenta putovanja od drugih oporezivih lica oko transakcija koje su referisane u stavu 3. ovog člana i koje su u neposrednoj koristi putnika, neće biti umanjene, ili povratne.

Član 59

Specijalna aranžiranja primenljiva za robu druge kategorije, umetničke radove, artikle kolekcionara i antikvitete: Šema dobitne marže i specijalni aranžmani za prodaju u javnim aukcijama

1. Ministar finansija može podzakonskim aktom da predvidi specijalno aranžiranje za oporezivanje dobitne marže oporezivih trgovaca oko isporuke dobara druge kategorije, umetničkih radova, artikli kolekcionara i antikviteta, kao i pojednostavljenje procedura ubiranja poreza.

2. Za potrebe ovog aranžmana, oporezivi trgovac označava svako oporezivo lice, u kursu njegove privredne delatnosti i radi prodaje, kupovine odnosno upotrebu radi svojeg biznisa, odnosno uvozi robu druge klase, umetnička dela, artikle kolekcionara i antikviteta, bilo da je to za ličnu upotrebu ili u korist drugog lica zavisno od ugovora po kojoj se vrši isplata komisije za kupovinu i prodaju. Roba druge klase, umetnički radovi, artikli kolekcionara, antikviteti i druge specifične definicije korišćene u specijalne šeme kao cena prodaje i cena nabavke biće definisana u podzakonski akt kako je definisano u stavu 1. ovog člana.

3. Šema marže sprovodi se za isporuke od oporezivog trgovca robe druge klase, umetničkih dela, artikli kolekcionara odnosno antikviteta gde je roba isporučena za njega unutar Kosova, od nekog od sledećih lica:

3.1. neko ne oporezivo lice;

3.2. drugo oporezivo lice, ako isporuka robe od drugog oporezivog lica je oslobođena shodno članu 27. i 28. ovog zakona;

3.3. drugi oporezivi trgovac ako je PDV sproveden u isporuku robe od drugog oporezivog trgovca u skladu sa ovom šemom marže.

4. Marža dobitka oporezivog trgovca treba da je jednaka sa razlikom između cene prodaje utvrđene za robu od oporezivog trgovca i cenu isporuke tih roba. Oporeziv iznos oko isporuke robe druge klase, umetničkih radova, artikli kolekcionara i antikviteta, treba da je marža dobitka oporezivog trgovca, bez iznosa PDV-a koji se povezuje sa dobitnom maržom.

5. Oporezivim trgovcima treba da se prizna pravo da izaberu sprovođenje šeme marže za sledeće transakcije:

5.1. isporučivanje umetničkih radova, artikli kolekcionara i antikviteta, koja je sam oporezivi trgovac uvezao;

5.2. isporučivanje umetničkih radova, isporučivanje za oporezivog trgovca od njihovih kreatora odnosno naslednika titulara;

5.3. ako oporezivi trgovac izabere rešenje iz stava 5. ovog člana, oporeziv iznos treba da se utvrđuje shodno stavu 4. ovog člana.

6. Prilikom uvoza umetničkih radova, artikala kolekcionara ili antikviteta od samog oporezivog trgovca, cena kupovine koja se uzima u obzir u obračunavanju dobitne marže, treba da bude jednaka sa oporezivim iznosom uvoza plus isplaćeni PDV na uvozu.

7. Zaduženje PDV- om, pravo na smanjenje umanjenog PDV-a oko isporuke dobara druge klase, umetničkih radova, artikala kolekcionara ili antikviteta koji podležu šemi marže, beleške o računima koji treba da se vode, biće specifikovani podzakonskim aktom referisan u stavu 1 ovog člana.

8. Pojednostavljene procedure za ubiranje PDV-a:

8.1. Ministar finansija može doneti podzakonski akt za regulisanje procedura za naplatu PDV-a za neke određene transakcije ili za određene kategorije oporezivih trgovaca, posebno u vezi oporezivog iznosa snabdevanja robom koja podležu šemi marže;

8.2. oporezivi trgovac takođe može da izabere primenu normalnih aranžmana PDV-a za svaku isporuku pokrivenu šemom marže sa pravom na umanjenje PDV-a za koji je dužan, obavezu PDV-a ili isplaćeni PDV na uvoz ili obavezu isplaćenog PDV-a u vezi umetničkih radova isporučenih za njega od njihovog kreatora, naslednik titule kreatora ili lica oporezovanog drugačije od oporezivog trgovca;

8.3. pravo da se smanji umanjeni PDV treba da se stvori u vreme kada obaveza PDV- a u isporuku oko koje oporezivi trgovac bira za aplikaciju normalni aranžman PDV-a, treba da postane zaduženje.

9. Ministar finansija može da primeni posebne propise i drugačije od onih predviđenih stavom 4. ovog člana oko utvrđivanje oporezivog iznosa isporuke robe druge klase, umetničkih radova, artikli kolekcionara odnosno antikvitetima, urađeni od jednog organizatora prodaje u javnoj prodaji, koji radi u njegovo ime, zavisno iz ugovora po kome se plaća komisija u prodaji ove robe u javnoj raspravi, u ime lica koje podzakonskim aktom utvrđuje Ministar finansija.

10. Organizatoru prodaje u javnoj prodaji treba preporučiti specijalne obaveze oko izdavanje faktura odnosno nekog dokumenta umesto fakture za kupca, kao i u vezi sadržaja tih dokumenata.

Član 60

Šema fiksne poreske stope za poljoprivrednike

1. Ministar finansija može podzakonskim aktom da predvidi primenu fiksne poreske stope da

se prekine zaduženi PDV na kupovinu roba i usluge od poljoprivrednika, čije aktivnosti su obavljene u nekom poljoprivrednom preduzeću, šumarstvu ili ribarstvu.

2. Procenat nadoknade fiksne poreske stope treba da se primeni za poljoprivrednike koji imaju pravo na nadoknadu sa fiksnom stopom, za cene bez PDV-a roba i usluga kao što sledi:

2.1. poljoprivredni proizvodi isporučeni od poljoprivrednika sa fiksnom stopom za oporeziva lica koje ne pokriva šema fiksne poreske stope na Kosovu;

2.2. poljoprivredne usluge isporučene od poljoprivrednika sa fiksnom stopom za oporeziva lica koje ne pokriva šema fiksne poreske stope na Kosovu;

2.3. procenat nadoknade fiksne poreske stope može biti različit za šumarstvo, za razne pod-sektore u poljoprivredi i ribarstvu.

3. Određene kategorije poljoprivrednika mogu da se isključe od šeme fiksne poreske stope, kao i poljoprivrednici za koje je moguća primena normalnog aranžmana da ne bi stvorili administrativne poteškoće.

4. Svaki poljoprivrednik sa fiksnom poreskom stopom može da bira, zavisno od pravila i određenih uslova od strane Ministra finansija za normalne aranžmane PDV-a.

5. Podzakonski akt koji će biti izdat od strane Ministra finansija definisaće takođe i:

5.1. poljoprivredna preduzeća, šumarstvo, ribarstvo, poljoprivrednike sa fiksnom poreskom stopom, poljoprivredne proizvode, poljoprivredne usluge, zaduženi umanjeni PDV, kompenzaciju fiksne poreske stope;

5.2. procenat kompenzacije fiksne poreske stope, i

5.3. smanjenje umanjenog PDV-a utvrđenog za kapitalna dobra.

6. Za potrebe ovog zakona:

6.1. Šema fiksne poreske stope za poljoprivrednike – poreska šema koja ima za cilj da napravi raskid poreza na dodatu vrednost utvrđen na kupovinu robe i usluga od poljoprivrednika sa fiksnom poreskom stopom, dodajući jedan dodatni iznos na cenu snabdevanja isporučenih od ovih poljoprivrednika za njihove kupce – oporeziva lica. Ovaj dodatni iznos obračunava se kao procenat cene i naziva se procenat fiksne poreske stope, koja varira zavisno od kategorije poljoprivredne aktivnosti. Procenat fiksne poreske stope definiše se na osnovu makro – ekonomskih relevantnih statističkih podataka, koji omogućuju obračunavanje kompenzacije umanjenog PDV-a na izvršenu kupovinu od poljoprivrednika sa fiksnom poreskom stopom.

6.2. Poljoprivrednik sa fiksnom poreskom stopom – poljoprivrednik koji podleže šemi fiksne poreske stope kao što je referisano u članu 60. ovog zakona.

Član 61

Posebna šema za isporučene usluge elektronskim putem

1. Ministar finansija, može podzakonskim aktom, da dozvoli oporezivom licu koji nije nastanjen na Kosovu i isporučuje elektronske usluge za ne oporezivo lice koje je nastanjeno na Kosovu, koji ima stalnu adresu ili obično stanuje na Kosovu, da koristi specijalnu šemu za sve isporučene elektronske usluge, kao što je predviđeno u podstavu 4.8. člana 20. ovog zakona i kao što je izneto u Prilogu II ovog zakona.

2. Oporezivo lice koja nije nastanjena na Kosovu, treba da pokaže PAK-u kada počinje i kada prestaje njegova aktivnost kao oporezivo lice, ili o izmeni te aktivnosti time što on dalje ne ispunjava potrebne uslove za korišćenje ove specijalne šeme. Takvu informaciju on treba da komunicira elektronskim putem i tražiće kupon čitanja za tu poruku.

3. Oporezivo lice ne nastanjeno na Kosovu koji počinje svoju oporezivu aktivnost, PAK-u treba da obezbedi informacije koje treba da sadrže sledeće detalje:

3.1. ime;

3.2. poštansku adresu;

3.3. elektronsku adresu, uključujući tu i web stranice;

3.4. nacionalni poreski broj, ako postoji;

3.5. deklaraciju da lice nije identifikovano za ciljeve PDV-a na Kosovu. Oporezivo lice ne nastanjeno na Kosovu treba da obavesti PAK o nekoj izmeni u pruženim informacijama.

4. Pozivajući se na stav 1. član 61. ovog zakona, Ministar finansija podzakonskim aktom predviđa posebno uputstva u vezi:

4.1. registracije i ispisa;

4.2. deklaracija PDV-a da se preda na elektronski način i isplata da se izvrši kada se takva deklaracija preda na tromesečnoj osnovi.

4.3. način kako da se uradi refundacija;

4.4. beleške koje se vode za transakcije pokrivene ovom specijalnom šemom, trajanje vođenja beleški i kako se ove beleške stavljaju na raspolaganje na elektronski način na zahtev PAK-a..

Član 62

Specijalne šeme za investirajuće zlato

1. Ministar finansija podzakonskim aktom za primenjivanje specijalne šeme za investirajuće zlato može da pruži:

2. Definicije za potrebe ove šeme investirajuće zlato podrazumevaju:

2.1. zlato oblika šipke ili vafera priznate težine iz tržište zlata jednake ili veće čistoće od devetsto devedeset pet hiljada (995.000), bez obzira da li je predstavljeno u vrednosnim papirima ili ne, izuzev malih šipki ili vafera težine manje od 1. grama;

2.2. zlatne novčanice koje:

2.2.1. imaju čistoću jednaku ili veću od devetst hiljada (900.000);

2.2.2. koje su proizvedene posle 1800 godine;

2.2.3. ima ili je bilo zakonskog tendera na mestu porekla, i

2.2.4. normalno su prodane cenom koja ne prelazi otvorenu tržišnu cenu zlata koja se nalazi u novčanice u sadržaju više od osamdeset (80%) posto. Za potrebe ove šeme, ove novčanice ne treba da se smatra da će se prodati u numizmatičkom interesu.

3. Oslobođanja za transakcije investirajućeg zlata, od plaćanja PDV-a oslobodiće se:

3.1. isporuke i uvozi investirajućeg zlata, uključujući ovde investirajuće zlato predstavljajući certifikatom dodeljeno ili nedodeljeno zlato ili iskazanu u računima zlata uključujući posebno kredite u zlatu ili razmene, uključujući pravo vlasništva ili zahteva oko investirajućeg zlata, kao i transakcije koje su povezane investiranim zlatom koji obuhvataju ugovore "futures" i ugovore "forward" koji vode ka transferima vlasništva ili zahteva oko investirajućeg zlata;

3.2. usluge agenata koji rade u ime i u interesu drugog lica kada se umešaju u snabdevanjima investirajućeg zlata, za klijente koji predstavljaju;

3.3. biranje oporezivanja:

3.3.1. nezavisno od propisa stava 3. ovog člana, oporeziva lica koja proizvode investirajuće zlato odnosno ako obrađuju drugo investirano zlato treba da imaju pravo da biraju za porez u investirajuće zlato ako isporučuju za drugo oporezivo lice;

3.3.2. oporeziva lica koja u svoje trgovinske aktivnosti normalno isporučuju zlato za druga oporeziva lica za industrijske namene, takođe treba da imaju pravo da biraju za porez investirajućeg zlata iz podstava 2.1 ovog člana. Mogućnost ovog rešenja može biti ograničena;

3.3.3. ako isporučilac iz podstava 3.3.1 i 3.3.2 ovog člana odluči da izabere za oporezivanje, agent koji pruža usluge navedene u podstavu 3.3.2 ovog člana takođe ima pravo da bira za oporezivanje.

4. Specijalna prava i obaveze za trgovce investirajućeg zlata:

4.1. kada se sledeća isporuka investirajućeg zlata oslobodi shodno ovom članu, oporezivo lice ima pravo na sledeće umanjenje:

4.1.1. obaveza PDV-a ili isplaćeni PDV u vezi investirajućeg zlata isporučen za njega od lica koje je izabralo oporezovanje shodno stavu 3. ovog člana;

4.1.2. obaveza PDV-a ili isplaćeni PDV u vezi isporuka koje su urađene za njega ili neki drugačiji uvoz investirajućeg zlata urađen od onoga koji se kasnije transformiše od njega ili na njegov račun u investirajuće zlato;

4.1.3. obaveza PDV-a ili uplaćeni PDV za usluge isporuke koje se sastoje od promene oblika, težine ili čistoće zlata uključujući i investirajuće zlato.

4.2. oporezivo lice koji proizvodi investirajuće zlato ili transformiše zlato u investirajuće zlato može da smanji obavezu PDV-a i isplaćeni PDV od njega za isporuku uvoza robe ili usluga vezanih za proizvodnjom ili transformisanje ovog zlata ako je naredna isporuka zlata oslobođenog prema ovoj šemi oporezivanja.

5. Posebne obaveze za oporeziva lica koja koji trguju i prerađuju investirajuće zlato. Oporeziva lica treba da drže evidenciju o transakcijama investirajućeg zlata i da drže dokumente za deset (10) godina bez obzira na relevantan zakon za poresku administraciju i procedure posle kraja godine koji se odnosi na taj dokumenat.

Član 63

Pravo na žalbu

Procedura za osporavanje odluke donete od poreskih organa u Administraciji Poreza na dodatu vrednost, treba da se sprovede u skladu sa procedurama predviđenim važećim zakonom za poresku administraciju i procedure.

POGLAVLJE XX ZAVRŠNE ODREDBE

64

Poreski organi

1. PAK imaće posebnu odgovornost da administrira PDV.

2. Carinska služba Kosova u ime PAK-a treba da proceni, utvrđuje i ubira PDV-e na uvoze, izvoze i oko drugih carinskih aranžiranja, i nadležna je i za druge funkcije oko administriranja PDV-a ako se to traži.

Član 65

Sprovođenje

1. Ministar finansija donosi podzakonske akte zatražene i preporučene u ovom zakonu tokom jednogodišnjeg perioda, počevši od datuma stupanja na snagu ovog zakona.

2. Direktor može da objavi javna objašnjenja u skladu sa važećim zakonom za poresku administraciju i procedure, pružajući dodatne komentare i objašnjenja o sprovođenju ovog zakona.

Član 66

Odredbe ukidanja

1. Stupanjem na snagu ovog zakona, stavlja se van snage Zakon br. 03/L-146 o porezu na dodatu vrednost, usvojen od strane Skupštine 29. decembra 2009. godine i objavljen u Službenom listu Republike Kosova br. 65 dana 05. februara 2010. godine, Zakon br. 03/L-197 o izmeni i dopuni Zakona br. 03/L-146 o porezu na dodatu vrednost usvojen od strane Skupštine 15. aprila 2010. godine i objavljen u Službenom listu Republike Kosova br. 69 dana 20. maja 2010. godine i Zakon br. 03/L-04/L-108 o izmeni i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrednost br. 03/L-146, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-197, usvojen od strane Skupštine 03. maja 2012. godine i objavljen u Službenom listu Republike Kosova br. 14, 01. juna 2012. godine.

2. Bez obzira na stav 1, odredbe važećeg zakonodavstva ukinut stavom 1. ovog člana nastavlja će se primenjivanje od PUK-a na razmatranju poreskih pitanja koja se odnose na periode do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 67

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu 1. septembra 2015. godine.

Zakon br. 05/L-037
22. juli 2015. god.

Zakon se objavljuje u Službenom Listu Republike Kosovo, na osnovu člana 80, stav 5. Ustava Republike Kosovo.

ZAKON BR. 05/L-037

O POREZU NA DODATU VREDNOST

Aneks I

LISTA AKTIVNOSTI NAVEDENIH U STAVU 2 ČLANA 5:

1. Telekomunikacione usluge;
2. Snabdevanje vodom, plinom, električnom i termalnom energijom;
3. Prevoz robe;
4. Usluge luka i aerodroma;
5. Prevoz putnika;
6. Snabdevanje novom robom proizvedenom za prodaju;
7. Transakcije u vezi sa poljoprivrednim proizvodima koje su obavljene od strane agencija za poljoprivredne intervencije, prema Pravilniku o opštoj organizaciji tržišta u vezi sa ovim proizvodima;
8. Organizovanje trgovačkih sajmova i izložbi;
9. Skladištenje;
10. Delatnost organa komercijalnog publiciteta;
11. Aktivnosti putničkih agencija;
12. Funkcionisanje prodavnica u preduzećima sa isključivom svrhom snabdevanja njihovih radnika, zadruga ili industrijskih menzi i sličnih institucija;
13. Obavljene aktivnosti od strane organa radija i televizije pošto one nisu oslobođene prema podstava 1.16. člana 27. i
14. Pružanje usluga kanalizacije, sakupljanja otpadaka i zemlje za koje dobijaju nadoknadu od komunalnih ili javnih organa.

Aneks II

SPISAK USLUGA PRUŽENIH ELEKTRONSKIM PUTEM UTVRĐENIH ČLANOM 20. STAV 4. PODSTAV 4.8. I PODSTAV 4.9.11.

1. Snabdevanje websiteva, web-hostinga, daljinsko održavanje programa i uređaja;

2. Snabdevanje Softwera i njegovo obnavljanje;
3. Snabdevanje figura, teksta i informacija i stavljanje na raspolaganje baze podataka;
4. Snabdevanje muzikom, filmovima i igrama, uključujući i nagradne i kockarske igre, političkim, kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim i zabavnim emisijama;
5. Snabdevanje daljinskog učenja.

Aneks III

LISTA SNABDEVANJA ROBOM I USLUGAMA ZA KOJE SE MOGU PRIMENITI UMANJENE STOPE IZNETE U STAVU 3 ČLANA 26:

Ograničena lista artikala koji podležu umanjenoj stopi PDV-a

1. Prehrambeni artikli za ljudsku upotrebu i potrošnju životinja; žive životinje, seme, biljke i sastojci za pripremu prehrambenih stvari, proizvodi koji se normalno koriste kao dopuna hrani ili kao zamena za prehrambene proizvode;
2. Snabdevanje ambalažiranom vodom;
3. Soja i drugi proizvodi za ljudsku potrošnju i u cilju ljudske potrošnje i koje sadrže najmanje dvadesetpet (25%) soje i ekstrakta soje;
4. Rafinirani i ne-rafinirani šećer, uključujući i šećer u prahu za ljudsku potrošnju;
5. Povrće, obrađeno ili neobrađeno, zamrznuto ili konzervirano koje se koristi za ljudsku upotrebu, uključujući i krompir i proizvode od krompira, paradajz i njegove proizvode, kao i slično povrće i proizvode od povrća koji sadrže najmanje pedeset posto (50%) povrća;
6. Riba, zamrznuta, sveža ili konzervirana koja se koristi za ljudsku upotrebu;
7. Meso, uključujući meso krava, kokošaka, ovaca i svinja, kao i proizvode od mesa koji se koriste za ljudsku upotrebu, s time što proizvodi od mesa moraju sadržavati najmanje pedeset posto (50%) mesa;
8. Pica, isključujući alkoholna i gazirana pica, koja se koriste za ljudsku upotrebu;
9. Voće i proizvodi od voća koji sadrže najmanje pedeset posto (50%) jedne ili više vrsta voća, a koje se koristi za ljudsku upotrebu.
10. Prevoz putnika i pratilegala.
11. Ulaznice za predstave, pozorište, cirkuse, sajmove, zabavne parkove, koncerte, muzeje, zoološke vrtove, bioskope, izložbe i slična kulturna dešavanja i usluge.
12. Pružanje usluga od strane pisaca, kompozitora ili umetnika, ili imovinska prava u vezi sa njima.

13. Snabdevanje, izgradnja, renoviranje ili izmena stana, kao deo socijalnih politika.
14. Snabdevanje robom i uslugama koji se obično koriste za poljoprivrednu proizvodnju, ali isključujući kapitalnu robu kao što su mašinerija ili zgrade.
15. Smeštaj u hotelima ili sličnim institucijama, uključujući i pružanje smeštaja za odmor i izdavanje prostora za kampiranje i karavane.
16. Ulazak na sportska dešavanja.
17. Korišćenje sportskih rekvizita.
18. Snabdevanje robom i uslugama od strane poznatih organizacija iz zemalja članica koje se zalažu za socijalno blagostanje i koje nisu oslobođene prema ovom zakonu.
19. Pružanje usluga sahrana i kremacija od strane preduzeća, kao i snabdevanje robom u vezi sa ovim.
20. Pružanje lekarske i zubarske nege i termalnih tretmana, pošto ove usluge nisu oslobođene prema ovom zakonu.

Aneks IV**POLJOPRIVREDNI PROIZVODI**

Opis	Kod
Živa goveda, čistokrvne životinje za priplod	0102 10
Žive svinje, čistokrvne životinje za priplod	0103 1000
Žive ovce, čistokrvne životinje za priplod	0104 1010
Žive koze, čistokrvne životinje za priplod	0104 2010
Živina, zanči kokoške vrste Gallus domesticus, patke, guske, ćurke i morke, čija težina ne prelazi 185 g	0105 11 do 0105 19
Sirovo drveće i druge biljke; krtole, korenje i slično, kako je opisano pod naslovima u koloni niže Krompir, seme Luk, kompleti	0601 i 0602 0701 1000 0703 1011
Ozima pšenica za setvu Obična pšenica i raž, za seme Raž, seme Ječam, seme Ovas, seme Kukuruz, seme	1001 9010 1001 9091 ex 1002 0000 1003 0010 ex 1004 0000 1005 10
Soja, za setvu Suncoketovo seme, za setvu Semenje, voće i spore, vrste koja se koristi za setvu	1201 0010 1206 0010 1209
Ostaci i otpad prehrambene industrije, kako je opisano pod naslovima u koloni niže Preparati vrste koja se koristi za ishranu životinja (osim hrane za pse i macke, pripremljene za maloprodaju)	2301 do 2308 2309 90
Đubrivo, kako je opisano pod naslovima poglavlja navedenih u koloni niže	Poglavlje 31
Fungicidi Herbicidi, proizvodi koji sprečavaju klijanje i regulatori rasta biljaka Otrovi protiv glodara Sušare, za poljoprivredne proizvode	3808 20 3808 30 3808 9010 8419 3100
Mehaničke naprave (bilo da se njima upravlja ručno ili ne) za usmeravanje, raspršivanje ili prskanje tečnosti ili praha, za poljoprivredu ili hortikulture	8424 8110 do 8424 8199
Pneumatski podizači ili prinosnici, posebno projektovani za upotrebu u poljoprivredi	8428 2030
Utovarivači posebno projektovani za upotrebu u poljoprivredi	8428 9071 i 8428 9079
Mašine za upotrebu u poljoprivredi, hortikulturi ili šumarstvu za pripremu zemljišta ili uzgajanje; valjkovi za vrtove ili sportske terene	8432

Mašine za žetvu ili vršidbu, uključujući sprave za pravljenje snopova slame ili šaše; kosilice trave ili otave (osim kosilica za vrtove, parkove ili sportske terene); mašine za čišćenje, sortiranje ili razvrstavanja prema veličini jaja, voća ili drugih poljoprivrednih proizvoda, osim mašina iz kategorije 8437	8433 20 do 8433 90
Mašine za mužu i obradu mleka.	8434
Druge mašine za poljoprivredu, hortikulturu, šumarstvo, živinarstvo ili pčelarstvo, uključujući postrojenje za klijanje opremljeno mehaničkom ili termalnom opremom inkubatori za živinu i živinarnici za održavanje jata	8436
Traktori kojima upravlja nogom	8701 1000
Poljoprivredni traktori (osim traktora kojima upravlja pešak) i traktori, točkaši za šumarstvo.	8701 9011 do 8701 9050